

## Tortular

İskelenin etrafı kalabalık. Okyanus kapkara. Üzeri gri sisle örtülü. Üzeri siyah bulutlarla kapalı. Elleriindeki balık ekmeği yiyen, oltalarla avlanan, bira içen, kayalıklara oturan insanlar Rıhtım Kent'in tortuları.

Rıhtım Kent'in dışları çürük ve iç içe. Kimilerinin sokağa ulaşmak için bir başkasının odasından geçmesi gerek. Atay, penceresinden oraya bakıyor; baraka mahalleye, insanların gölgelerine. Sarı lambalar altında ziller çalınıyor, perdeler açılıyor, komşunun evinden sokağa doğru yol alınıyor. Kimse daima erdemli değil. İleride birilerinin evi soyuluyor, birilerinin bedeni, birilerinin iskeleti.

"Atay, yemeğe."

Yerinden kalktı çocuk. Işıklarını kapalı tuttuğu odasından çıktı, evin iki yatak odası dışındaki tek odasına geçti. Mahallelerini kaplayan yosun kokusu karşıladı onu. Üç tabağa dağılmış yeşilin arasında küçük istavrit parçaları vardı. Okyanustan gelen dışkı kokusu, yemek vakti geldiğinde bu tarife bırakırdı yerini.

"Bunu da götüreceğim Marbara'ya bu gece." dedi babası, kafasıyla onu işaret ederek. Annesi kısa bir bakış attı Atay'a. Kaşığını yemeğe daldırdı, önüne döndü. Baba devam etti

"Kaç oldun sen?"

"11."

"İyi. Gel sen de." Büyük bir ağzı vardı babasının. Yemeği gürültülü yedi. Ağzı dolu konuştuğunda cümleleri de bu gürültüye karışırdı kimi.

"Sen de gör yavaş yavaş dünyayı." Öksürdü, yutkundu, devam etti

"Bir okyanusu gördün, bir de bu mahalleyi." Annesinin yüzü katıydı. Dışarıda pek bir şey olmadığına inanıyordu. Bol bol atkı, eldiven, kazak örüyor, arkadaşlarıyla çay içiyordu. Dünyanın geri kalanıyla işi yoktu. Özünde, babasının bahsettiği âlem de meyhane-bardan ibaretti. Birkaç sokak aşağıda eski bir binanın üst katında, denizi izleyen bir mekândı.

Bir insan başı kadar büyük, üç parmak kalınlığında kasetler çalardı Marbara. Gürültüsü daimdi. Kahkahalarla yükselir, ağıtlarla çökerdi. Bu hali denizci müşterileri bulaştırmıştı. Onların sihirli hikâyeleri Atay'ı duyduğu gibi çekmişti. Balıkçılardan çok niyetlenen olmuştu sisi delmeye. Bazılarının bedeni, canlarını yitirmiş döndü. İlgi çeken onlar değildi. Gelmeyenlerdi. Kaybolanlardı. Ulaşanlardı. Geride bıraktıkları ucube hayatı, içine girdikleri cennette unutanlardı.

"Öldüler."

"Bilemezsin. Nasıl biliyorsun? Kimse görmedi ölülerini."

"Okyanus hepimizi tükürmüyordur belki."

"Bizim yediğimiz balıklara karşı, o da bizimle besliyordur çocuklarını."

"Oradan gelenler var"

"Deliler nerede sahi?"

Marbara yükseliyor, çöküyordu. Uzaklarda, ardına perde çekmiş okyanus, üstünde yüzen balıkçı teknelerinin ışıklarıyla oynuyordu. Gökyüzüyle bir oluyor, ufuk çizgisini yok ediyor, korkutuyordu. Çöpçüller koşuyordu çatıların üzerinde. Küçük kafaları, koca gözleri vardı. Çöplerde yiyecek bulamadıklarında evlerin mutfaklarına sızar, balıkları yürütürlerdi.

"...alıp yetiştireceğim" cümlesiyle kurulduğu pencerenin kenarında ayıldı Atay. Uzuncadır dalmış, okyanusu izlemekte olduğunu fark etti. Arkasında onlarca yüz gülüyor, ağlıyor, bağıriyordu.

"Kendine dükkân açtı. Hep biriktirmiş benim yanımda kazandıklarını. Şimdi benden balık alacak."

"Yolu açık olsun, uslu çocuktu."

“İşini hakkıyla yapıyordu ya, balıkçılık yoktu onda zaten.”

Pencerenin dışına döndü tekrar Atay. Rıhtım Kent’in en uzağındakilere, balıkçılara dikti gözlerini.

“Anne, ben balıkçı olacağım.”

“Ol yavrum.”

“Çıkıyorum.” Annesi Atay’a döndü. Elindeki kalemi bıraktı, gülümsedi

“Hemen mi olacaksın balıkçı?”

“Hemen olacağım, gidip.”

“Babanı bekle” tekrar bulmacasına döndü kadın “Onun balıkçı arkadaşı var. Seni tanıştırır. Öyle çıkıp, bilmedik insanların yanına gitmek yok.”

Babası kâğıt fabrikasında çalışıyordu. Döküntü, tuğla bir binaydı. Kentin her organı gibi onun da kendine has kötü bir kokusu vardı. İnsanın üzerine sinmezdi. Yine de Atay babasında koklardı kâğıdı.

Akşam onun dönüşüne kadar odasında, karanlıkta hayaller kurarak bekledi. Bir bahçenin hayalini kurdu. Geçen yıl hep birlikte kentin hemen dışındaki yaylaya gitmişlerdi. Yaklaşık on kulübenin aralıklarla üzerine dağıldığı alanın manzarası puslu tepelerdi.

Çimenleri çok sevmişti Atay. Böcekleri de güzeldi oranın. Korkunç okyanusun aksine, sonunu görebildikleri bir de göl vardı ötelerinde. Orada yaşamak istiyordu büyüdüğünde; kentin yayılmadığı yegâne alanda.

Oraya dair tek kötü anısı, komşularıyla muhabbet ettikleri bir geceden kalmaydı. Onun çoktan uyuduğunu sanıyorlardı. Komşu Nejat, iki gündür kendisini allak bullak eden bir olayı anlatmıştı. Neden böyle soluk olduğunun, çocukların yanında anlatmak istemediği gerçek cevabı buydu.

Nejat buranın yerlisiydi. Küçüklüğü bu yaylalarda, ovalarda, tepelerde geçmişti. Pencereden baktıklarında görebilecekleri şu tepedeki yalnız kulübe, tahtaları kırılmış, pencereleri yok olmuş; yıllar önce gölde intihar etmiş bir kadına aitti. Tek başına yaşıyordu kadın. Pek kimseyle konuşmaz, konuştuğunda gülümsemesi eksik olmazdı. İyi bilinirdi. Niye canına kıyıldığını kimse anlamamıştı.

“Hâlâ aklımda Suna’nın görüntüsü. Çocukken beni çok etkilemişti ölümü. O zamandır gölde yüzmeyi bırak, yakınına gitmedim. Ölüsünün morardığını, taş kestiğini anlatırdı etraftakiler. Aklımda canlandırdıkça ağlar dururdum.” Susmuştu burada Nejat. Birkaç kez derince soluklanmıştı. “Onu gördüm. İnanmıyor kimse. Gördüm. İki gün önce, gün başlarken, daha millet uyanmadan. Dağların manzarası onun evinin orada güzel, o yüzden giderim arada. Bir sesler duydum. Rüzgâr sandım, yağmur başlayacak dedim. Sonra tahtada duydum ses, bildiğin yürüyor birisi. Bizden kimse gitmez oraya benden başka, kimmiş bakayım dedim. Ben daha kapıya gelmişim ki, Suna çıktı dışarı. Kalbim duracaktı. Bana baktı, gülümsedi, “büyümüşsün” dedi, döndü gitti.”

Karısı girmişti burada söze

“Ben de anlamadım sizin gibi. Dalga geçiyor desem, o gün halini görecektiniz. Tüm gün bembeyaz dolaştı. Gece uyumadı. Gidelim, taşınalım diye tutturdu. İnsan içinde böyle biraz topluyor ama evde hâlâ aynı.”

“Bir daha görmedin mi?”

“Hayır.”

Bu hikâye orada kalan günlerinin tadını kaçırmıştı. Yine de artık önemsemiyordu. Annesi, babası da bazen üstü kapalı Nejat’ı anar, “psikolojisi bozuk” derlerdi. Neyse ki onlar biliyordu böyle bir şey yaşanmadığını. Onlar sayesinde kâbuslarından kurtulmuştu ve nihayet bahçeli, müstakil ev hayalleri dönmüştü.

O akşam yemek vakti geldiğinde babası keyifliydi

“Demek balıkçı olacaksın” dedi, dudağının üstüne kalan yosunu yutup. Oğluna bakıp gülümsüyordu.

“Tunay, ben de Atay’ın yaşlarında girmiştim ilk işime.” Annesinin yüzünde, babasının çalışma fikrine verdiği destekten dolayı hayal kırıklığı vardı.

“Ne işi?”

“Berber. Berberde çıraklık yaptım. Saç kesmeye başlamıştım tam, bu fabrika işini buldum.”

“Bir işine yaradı mı o çalıştıkların?”

“Yaramaz mı? Niye yaramasın? Mis gibi de yaradı. İnsan gördüm, insan tanıdım. Senin “insanlık beş para etmez” görüşün bana ters...” Böylece Atay’ın pek anlamadığı bir sohbete giriştiler. Annesi hayatı anlamsız buluyordu, çaba harcamayı da. Dünyaya gelmiş olmaları talihsizlik, gidemiyor olmaları çaresizlikti. Babası öte yandan her yanıyla seviyordu yaşamayı.

“Bitti mi tabağın? Radyoyu aç da ne varmış dinleyelim.”

“Kim-Nerede-Ne zaman vardı bugün.” Kısa bir patırtıyla açıldı alet.

Arkalarında kalan kanepeye geçti Atay. Balıkçı teknesindeydi. Kanep, tekneydi. Ayaklarını yerden, okyanustan uzak tuttu. Gözlerini kaldırıp sise baktı. Sonsuz uzanıyordu. İçine gireni yutan ağzının kokusu yayılıyordu kente. Ayağa kalktı, teknenin başına gitti, korkuluğa çıktı.

“Oğlum yapma, düşeceksin!” Annesine döndü. Ayağını kolluktan indirdi, oturdu. Sisine karışacaktı. Onun bittiği yerden dönen ilk insan olacaktı.

Hemen ertesi gün babasının balıkçı arkadaşına gittiler. Üç gözlü bir evde yaşıyordu onlar da. Balıkçının adı Mukan’dı. Beyaz saç, sakallarıyla, babasından en az yirmi yaş büyük duruyordu. Koyu gözlerinde okyanusun üzerindeki çok benzer bir perde dolaşıyordu. Kalın kaşlarının altından kendisine baktığında ürkmüştü.

Yalım isimli akranı bir kızı vardı Mukan’ın. Sarı saçları ve mavi gözlerini annesinden almıştı. Bakışları alaycıydı. Oğlanın kim olduğunu biliyormuş gibiydi. Onunla göz göze gelmekten kaçındı Atay. Fakat aksine kız üzerine gidiyordu. “O zaman” dedi kendine “ben de onu izlerim!” Döndü, bakışlarına kızın tavrını ekleyerek ona kilitlendi.

“Tüpten mektup yollayalım mı?”

“Ne tüpü?”

“Mektup tüpü işte. Eski tüpler var ya. Annemlerin odasından geçiyor iki tane.” Yalım’ın peşine takıldı. Görece büyük bir odaya geçtiler. Çift kişilik yatağın sol yanında, ortalarına alelade delikler açılmış iki adet boru vardı.

“Buraya mektubunu koyuyorsun, posta merkezine gidiyor. Oradan da kime istiyorsan ona ulaşıyor.” Boruları inceledi Atay. Aşağıyı, yukarıyı görmek istedi. Bir şey belli olmuyordu.

“Bak, bu kâğıda yazalım mesela. Ne yazalım?” Yalım’a döndü. Yuvarlak gözleri, geniş göz kapakları, küçük bir çukurun içinde gibiydi. Geniş alnının altında, oyuncu bakışlarla bekliyorlardı.

“Benim adım Yalım. Yanımda babamın arkadaşının çocuğu... Adın ne?”

“Atay.”

“Atay var. Biz şimdi bu mektubu yazıyoruz. Bugün neydi?”

“26 03 882”

“Gelecekte yaşadığımız adrese gönderilmesi önemle rica olunur.” Sonra kâğıdı sol taraftaki borudan bıraktı. Birden heyecanlandı Atay:

“Kaç sene sonraki gelecek? Onu yazmadın.” Gözlerini indirip düşündü Yalım.

“İkimizin de şimdiki yaşadığı yerden taşındığı gelecekte.”

Sürekli burnunu çekiyordu Yalım. Mendil olarak kazağının kollarını kullanıyordu. Odadan çıktıklarında annesi tarafından yakalandı ve soluk yolları iyice temizlendi.

Büyüklerin sıkıcı sohbetinden kurtulmak için evin önüne oturdular.

“İsit gördün mü sen hiç?”

“Ne?”

“İsit. Bilmiyor musun ne olduğunu?” Şaşkınlıkla baktı Yalım. Atay bu şaşkınlığın gerçek mi, rol mü olduğunu kestiremiyordu. Burnunu çekerek anlatmaya başladı kız:

“Bak bizim bu duvar var ya.” diyerek evlerinin metal duvarını gösterdi. “Buraya geldi bir tanesi. Böyle büyük gözleri oluyor sadece. Duvarlara yapışıyorlar. İçine girince, eşinden çıkıyorsun. Hepsinin bir eşi oluyor. Gençken bir araya gelip, sevgili oluyorlar. Sonra ayrılıyorlar. Birinden girip, diğerinden çıkanlar sayesinde birbirlerini hissediyorlar. Ben çok küçükken görmüştüm bir tane. Çöpçülün teki geldi. Kokladı böyle. Sonra patisiyle dokundu. Dolaştı etrafında. Birden saldırır gibi üzerine atlayıp içine girdi, yok oldu. Kim bilir nered...”

Babasının kendisine seslendiğini duyarak doğruldu Atay. Kızı olduğu yerde bırakıp içeri girdi.

“Gel bakalım Mukan sana ne diyecek.” Mukan’ın karşısına, babasının gösterdiği yere oturdu.

“Balıkçı olacaksın ha?” dedi adam gür sesiyle. Başını sallayarak yanıtladı Atay.

“Niye?” diye sordu adam.

“Çünkü merak ediyorum.”

“Neyin merakıymış bu?”

“Denizi merak ediyorum.” Bir süre sessiz bekledi Mukan.

“Nesini merak ediyorsun denizin?”

“Şeyi, sisin içinde ne var diye merak ediyorum.”

“Balıkçılıkla ne ilgisi var bunun? Sen balıkçı olmak istemiyorsun ki, senin derdin başka. Heves seninki. Okyanusun öbür tarafını da görmek istiyor musun?”

Onaylamaktan çekinerek, sadece baktı oğlan.

Güldü Mukan “Anlaşıldı. Derdimiz anlaşıldı.” Atay korktu o zaman. Geri çevrilecekti.

“İyi bakalım. Deniz merakını giderelim. Yarın hemen başlayacaksın ama. Gün erişir erişmez teknemin önünde göreceğim seni. Öyle yan gelip yatmak yok. Ben ne dersem harfi harfine yapacaksın. Tutabilirsen, balıkların bir kısmını sana veririm.”

Heyecanla yerinde doğruldu Atay. Sırtarak dışarı çıktı, koşarak Yalım’ın önünden geçti. Arkasından bağırان annesini duymadı. Kulaklarında rüzgâr, gözlerinde deniz, betonlar arasında yüzerek kayboldu.

“Bak bu olta makinesi, misinayı buna saracaksın.” Ufak tekne suda usulca sallanıyordu. Küpeştenin üzerine dizili dört fenerin ışığı altında Mukan, çırağına nasıl düğüm atması gerektiğini gösteriyordu. Büyük işler yüklemiyordu ona. Oğlanın, etraflarını saran yüzlerce teknenin ışıltısına kapıldığının farkındaydı. İzlemesi keyifliydi gerçekten. Her gün aynı tatla devam eden bir şölen gibiydi.

Akşam tekneden indiklerinde ellerinde fazla balık olmazdı. İki tanesi Atay’ındı. Geri kalanını dükkânlara ya da ekmek arası yapan seyyarlara satardı ihtiyar. Gençliğinde yetenekli bir denizciydi. O günlerde artırdıkları sayesinde şimdilerde yaptığı balıkçılık neredeyse zevk içindi.

Elinde iki balıkla eve gitmek ise çocuk için büyük bir hazdı. Kazandığı balıklar sofraya geldiğinde mutluluktan yerinde duramıyordu. Annesi de memnun olmaya başlamıştı bu işten. Uğraşı ne kadar gereksiz bulsa da, mutluluğu lüzumsuz kılacak hiçbir gerekçesi yoktu. Yemeklerine başlarken Atay’a teşekkür ediyorlar, karagözün ne kadar lezzetli olduğunu anlatıp duruyorlardı.

Birkaç gün sonra fırtına bastırdı. Fakir yuvaların şapkaları uçtu başlarından. Çatısız kalanlardan kimileri yakınlarına gitti. Yakını olmayanlar komşularıyla aralarına örttükleri perdeleri tepelerine bağladı. Çok hastalanan, ölen oldu. Rıhtım Kent yağmurun uğultusuna gömüldü. Okyanusun üzerinde yüzen yıldızlar da kaybolmuştu; balıkçılar evlerine çekilmek zorunda kalmıştı. Atay için epeyce sıkıcı

geçti takip eden günler. Babası hâlâ işe gitmek zorundaydı. Her akşam şemsiyesi kırılmış dönüyordu eve. Neyse ki çoğu dar sokakta binalar yanlamasına inşa edilmişti ve dükkân üstü odalar, üçgen biçimde dışa uzanıyordu. Böylece insanlar altlarına başını sokup, bir süre korunabiliyordu. Bir akşam, esintiye kapılmış şemsiyesiyle uçan bir gölge gördü çocuk, cama yaslanmış, kenti izlerken. Sonra başkaları da savruldu. O günden sonra babası da evde beklemeye başladı.

Yılın bu dönemleridir, fırtına en şiddetli anında kesilir, yerini bıçak gibi soğuk rüzgârlara bırakırdı. Rüzgârlar çalışmaya engel sayılmadığından don kaplamış sokaklarda insanlar kaya, düşe işe giderdi. Böyle günler için babasının bir ayakkabı aparatı vardı. Botlarının tabanına geçirir, buzda dahi kaymadan gidebilirdi. Kâğıt fabrikası maaşından küçük bir kesintiyle bunları evine yolladığında çok mutlu olmuştı.

“Don dönemi çalışmayan, donundan olur.”

Gündüz vakti kapıları çalındığında Atay yerinden fırladı, kanepede kestiren annesini uyandıran bir hızla kapıyı açtı. Mukan’dı gelen. Çocuğa baktı “Tunay burada mı?” diye sordu. Uykuyla şişmiş yüzünde bir gülümseyle belirdi kadın

“Merhaba Tunay. Erkin’in haberi var, Atay’ı bir yere götürecektim hani.” Yalnızca başını sallayıp onayladı kadın ve Atay’a bakıp gülümsedi bu sefer.

“Nereye? Nereye götüreceksin Mukan? Anne, nereye götüreceksin beni?” heyecanlandı çocuk. Adamın kendisi için getirdiği buz aparatlarını fark etmedi. Onları takma işi de Mukan’a düştü böylece.

“Hadi bakalım Atay.” dedi balıkçı, eğildiği yerden doğrulurken “Gidelim.”

Evden henüz ayrılmışlardı ki seyrek bir kar başladı, buzların üzerinde birikti. Yokuş yukarı çıktıkları sokaktan arkalarına baktıklarında, Rıhtım Kent’in beyaza bürünmeye başladığını gördüler. Kalabalık dönüyordu yerine. Her yoldan birileri çıkıyordu.

“Kar yarın sabah güçlenecek. Buralar hep kapanacak. Şu çatılarda birikenler yine birilerinin başını ezecek.” Mukan, yaşına göre dinçti. Yokuş tırmanmak nefesini zorlamıyordu.

“Babanla annen eskiden benim tekneye gelirdi, anlattılar mı sana hiç?”

“Hayır.” Gülererek devam etti adam

“Yeni tanıştıkları zamanlar. Annen baya akıllı kadın. Erkin anlata anlata bitiremezdi onu. Onunla da öyle tanıştık. Benim teknede bir zamanlar, denizciliğe ara verdiğim bir dönem, tuttuğum balıkları ızgara yapar, satardım. O işi yapanlar hep satın alırlar balığı, ben kendim tutardım, o yüzden her gün açık olmazdı mutfağım. Ama parayı dert etmedim kendime. Neyse. Erkin’le Tunay benim tekneye gelir, ekmek arası karagöz alır, saatlerce konuşturlardı. Tunay gidince Erkin başlardı onu anlatmaya. Sadece annenle muhabbet yetmezdi, bir de annenden muhabbet isterdi.” Ebeveynlerinin nasıl tanıştığı Atay’ın pek ilgisini çekmiyordu. Nereye gittiklerini merak ediyordu. Girdikleri her sokakta ilginç bir şeyler görmeyi bekliyordu. Yol boyunca tek durakları, nefis ekmek kokusu yayan bir fırın oldu. Kentin bu kısmında cüzdanı daha dolu, sofrası daha çeşitli insanlar yaşıyordu.

Fırına girdiler. İki tane simit aldılar. Atay önceden hiç simit yememişti. Susamı tanııyordu. Ekmekten kocaman bir dilim aldı. Düz yollardaydılar artık. Çok yaşlı arnavut kaldırımlar ile örülüydü yerler. Binalar da yaşlıydı. Ama kuvvetle sarılmışlardı zemine. Geniş balkonlarında kiminin çiçekler vardı.

Eski, büyük bir tanesine vardılar. Yaklaştıkça onlara selam verenlerin sayısı artıyordu. Hepsi de o binaya gidiyordu.

İçeri girdiler. Tavandan sarkan devasa avize, geniş avlunun neredeyse tamamını aydınlatıyordu. Mavi, yeşil çiçek motifleri, kubbeli pencerelerden çoktur girmemiş güneşin yokluğunda, sarı duvarlarda açmıştı.

Mukan'ın eşi ve Yalım belirdi yanlarında birden. Hemen ardından da Atay kendini Yalım'la yalnız buldu. Kız yine büyük gözlerini ona dikmişti. Bir süre öylece durdular.

"Ne oluyor burada?" diye sordu Atay nihayet.

"Bilmem. Trenle birilerini başka bir kente yollayacaktınız."

"Trenle ne yapacağız?"

"Saklambaç oynayalım hadi." Kız koşarak yanından ayrıldı, gördüğü her çocuğu çağırdı ve geri döndü.

"İlk ebe benim. Saklanın." Çok keyifliydi Yalım. Hemen gözlerini kapattı ve yüzünü duvara yasladı. Garın içinde pek çok kemer, küçük odalara açılan kapılar mevcuttu. Çocukların hepsi etrafa dağılıp, saklandı. Atay, bulduğu bir dolabın içine girmişti. Çeşitli baharatlar vardı raflarda. O da baharatların yanında duran bir un çuvalının tepesine sıkışmıştı. Yalım ilk olarak onu buldu. Sonra da tek tek diğerlerini girdikleri yerlerden çıkardı. Atay şaşkınlık içindeydi, ötekiler de. Yalım'ın oyundan önce bütün garı teftiş ettiğinden haberleri yoktu. Kız, onların bu saygı dolu hayretlerini keyifle izledi.

Sonra, ağır trenin sesi duyuldu. Karları yararak, ezerek geliyordu. Rıhtım Kent'ten çıkan tek yol, Treyzom denen kilometrelerce ötedeki eski bir kente giden bu rotaydı. Yabancı topraklara ilk tarım öğrencilerini yolluyordu kent. Başkan Talay konuşma yapmak için garın ortasına kurulmuş kürsüye çıktı. Güneşsiz tarım ve buğdaylardan bahsediyordu ki, Yalım, Atay'ı çekti.

Dışarı çıktılar. Treni gördüler. Karların altında, karanlığın içine beyaz bulutunu bırakarak bekliyordu. Lambaların ışığı pencerelerinden dışarıya vuruyor, etrafında dolaşan, izleyen insanları aydınlatıyordu. Atay da gürüha katılmak istedi fakat kızın sürüklemesine karşı koyamadı.

Ufak bir açıklık yükselti vardı garın karşısında. Kenti arkalarında bırakıyor, treni ve rayları önlerine alıyordu. Yakınlarındaki apartmanların sırtı dönüktü onlara, karanlıktalardı. Oraya oturdular. Yaramaz gülümsemesiyle onu izlemeye başladı kız yine.

"Kış sevmiyorum." dedi. Atay'ın aklında sorulara sebep oldu bu. Yazın tek farkı kar yerine yağmur yağmasıydı. Onun konuşmasına fırsat vermeden gerekçelerini sıraladı Yalım.

Belki ses tonu, belki mimikleri, belki oturuşu, belki bakışları, kim bilir her şeyi; o an bir tetiğe bastı Atay'ın içinde. Rıhtım Kent'in çirkinliğini ilk defa görür oldu. Garda biriken kalabalığın, telaşın gölgesi yüzünde kıpırdıyordu kızın. Büyük gözlerini heyecanla açıyordu sebep. Heyecanının hiç kaybolmayışydı. Birden susup dik dik bakmasıydı.

Tepelerinden bir kuş sürüsü geçti. Üşümüş bir çöpçül, patilerinin ucuna basarak koştu sokaktan. Mukan onları arıyordu. Balıkçılık dışında, Rıhtım Kent dışında seçeneklerinin olduğunu görmelerini istemişti. Ama çocuklar ortada yoktu. Kaybolmak Yalım'ın huyuydu.

Tren gürültüyle düdüğünü çaldı. Büyük bir grup kapısında birikti. Ağlayarak vedalaştılar. Kompartımanlarda silüetleri yürüdü. Camların önünde, Treyzom'a yolculuk başlayana dek konuştular. Düdük tekrar çaldı. Rayların üzerinden akmaya başladı dişliler. Beyaz buharını işaret etti Yalım "Kanat gibi oldu baksana!"

\*

Rıhtım Kent'in küçük gözleri üst üste. Tahta çerçeveli sarı bakışlarında lekeler geziyor. Hanelerin gürültüleri iç içe. Çürük dişler hepsini beraber eziyor.

Atay, okyanusun yanı başında oturmuş ekmeğini yiyor, hasta kentin sokaklarında hayalet gibi gezen buharları takip ediyordu. Yıl dönümü idi bugün, masasındaki takvime göre. Mukan'ın teknesi, verimli bir günün ardından kıyıya yanaşmıştı. Çocuk keyifle taşkındı. Eve ilk defa 5 tane karagöz

götürecekti. Annesinin vereceği tepkiyi merak ediyordu. Kapısız barakalarda yaşayanlara bağışlanabilecek kadar fazlalıkları vardı nihayet. Babası gurur duyacaktı. Fakat evde bekleyen huzursuz adamı gördüğünde, hiçbir şey duymadan tüm umutları sönmüştü.

Amcası Gürol'du bu adam. Siyah, kemik gözlüklerinin altından gülümsemeye çalışıyordu. Elinde tuttuğu beresiyle oynadığının farkında değilmiş gibiydi. Yeğeni geldiği zaman yüzünün karşısına eğilip, nasıl olduğunu sormuştu.

Konuşmalarının bundan sonrasını beyni karanlık bir köşeye atmıştı. Onlara her ulaşmaya çalıştığında da kendisini korkuyla tehdit ediyordu.

"Atay. Ben yanında olacağım oğlum. Benimle yaşayacaksın."

"Annemi istiyorum. Anne! Baba!" Yenemediği üstün bir güç, annesinin yanına dönmesini engelliyordu. Erkin ve Tunay dar bir yokuşta, arkalarından gelen arabanın altında kalmışlardı.

O günün üzerine on yılı ne zaman koyduğunu anımsamıyordu Atay. Devasa kentin öte ucunda, birbirinin aynı günlerin dolaşımına çoktan kapılmıştı. Belki pek yakında, bu yanı başındaki sonsuza dışkılanacaktı.

Karşısındaki tabureye oturdu Saltuk, derin bir nefes bıraktı. Aksatmadan okuduğu gazetesi Güvercin'i masaya koydu. Eliyle tekneye işaret edip, Atay'ı gösterdi. Biraz sonra eski bir gazeteye sarılmış balık ekmek önündeydi. Güvercin'in manşetinde vahşileşen suçlular anlatılıyordu. Sürmanşette ise "Memur korur" yazan bir ilan vardı.

Sessizce yemeklerini yediler. Atay ağzını silerken, çiğnemekte olduğu lokmasının arasından konuştu arkadaşı

"Terfi aldım memur." Gözünü sisten ayırıp, ona döndü Atay

"Sizin meslekte terfi var mıydı? Ne oldun şimdi?"

"Memur, yani, niye olmasın ki?" Gözlerini büyüterek baktı "Patrona yaklaşıyorsun bizde de."

"Sen ne kadar yakınsın peki?" Bir ısırik daha alıp, zorla yutkunup, cevap verdi Saltuk

"Yeri geliyor, patronun yanına buse konduracak kadar yakın oluyorum"

Amcasının mahallesinde tanışmıştı Saltuk ile. Yıllar ile gevşeyen bir arkadaşlıkları vardı. Öğretilen ahlak aralarına barikat çekiyordu; ahlaksızlık ile övünen bir insandı Saltuk. Varlıklı azınlığı, kalan çoğunluktan korumak için uydurulmuş kurallara saygısı yoktu.

"Çalma derken, bizden çaldıklarını geri almamamızı kast ediyorlar. Öldürme derken, onları idam sehпасına çıkarmamızdan korkuyorlar."

Bu anlattığı kabul edilebilir bir gerekçeydi. Ancak Saltuk ahlaksızlığı kelime anlamıyla benimsediğinden, niçin ahlaksız olduğu konusunda da yalan söylüyordu. Öte yandan insanların geri kalanından daha ahlaksız olduğu hususu da şüphe götürürdü. Aralarındaki mesafeye rağmen kopmamalarının sebebi buydu.

Oturduğu yerde rahat değildi Saltuk. Ekmeğinden son dilimlerini alırken sürekli kıpırdanıyor, gözlerini bir Atay'a bir yemeğine çeviriyordu

"İnsan ne kadar özel sence memur? Yani sen Atay olarak ne kadar özelsin? Bizi ne özel yapar?"

Karşısındaki anlamamış ifadeye bakarak anlatmaya devam etti

"Bir başkasının eli hayatımıza ne kadar az değmiş ise mi kendimiz oluruz? Başkalarına ne kadar çok etki edersek mi? Yoksa fiziksel ve zihinsel olarak bir aynımızın olmayışıyla mı?"

"Ne anlatacaksın?" diye sordu Atay. Saltuk onu bir süre cevapsız bıraktı.

"Birkaç gecedir uyuyamıyorum. Patronu uzun zamandır döner dairelerdeki yerine ben götürüyorum. Bana o kadar güveniyor." Arkadaşının gözlerine uzunca baktı, anlatacaklarının aralarında kalacağına dair güvence alışıydı bu

“İşte memur, orası patronun kadınlarla takıldığı yer. Önden kadın gider. Ardından ben, patrona eşlik ederim. Ben dairenin içinde beklerim. Onlar bir odaya geçerler. Sonra patronla ben çıkarız, bizden sonra da kadın ayrılır.” Sakallarını sertçe okşadı, devamını kafasında toparlarken

“Öyle değilmiş ama memur. Bugün gittik. Güzel bir kadındı.” Yine duraksadı “Kızıl saçlı, toparlak yüzlü. Hiç anlamadım bunca zaman, oraya giden kadınların hiçbiri hayat kadınına benzemezdi. Patron gibileri böyle özelliklerini buluyordur belki diyordum ama değilmiş.

Odaya girdiler. Biraz zaman geçti, patron hızla çıktı. Tabancamı istedi, kendisinin tutukluk yapmış. Aldı, odaya döndü, kadını gördüm. Elleri, ayakları, ağzı bağlı; ağlıyor. “Hakların alındı” dedi adam, vurdu kadını.”

Cebinden sigara çıkardı Saltuk. Keyif sargısının varlığını hatırladığı için mutlu olmuştu.

“Neden rahatsız oldun? Yapmadığın şey mi?”

İçindeki acının, acınma olarak dönüşünü bekleyen Saltuk, şaşkınlıkla başını kaldırıp, arkadaşına baktı. Atay devam etti

“Adamın ne yaptığından haberin yokmuş gibi yapma bana. Kadın kimdi? Nereden tanıyordun?”

Kuracağı cümle orada yazılıymış gibi ciddiyetle elindeki sigarayı izledi Saltuk.

“Oturduğum civarda görmüştüm birkaç kere. Selamlaştık. Tatlı biriydi.”

“Seni gördü mü?” Sigarasından bir nefes çekti öteki, yanıt vermedi.

Akşama doğru teknesinde yalnız başına dinleniyordu Atay. Kente sırtını dönmüştü. Dalıp gittiği sisin içinde, geriye kalan ne varsa, ardında yok olmuştu. Rüyalarında onu geçtiğini görmüştü pek çok defa. Ama öte tarafta ne olduğunu hatırlayamıyordu. Teknesinde yarı baygın sürüklenerek kente dönüyordu hep.

Bir gürültü onu saplandığı yerden çıkardı, sıçrayarak kente yöneldi. Binaların arasından akan ışığı seçti önce. İnsanların bağırışlarını nasıl fark etmediğine şaşırdı. Parçalanan camların peşi sıra bir sokaktan yangın baş verdi. Önüne kattığı bir grup, siyah üniformalarıyla onları kovalayan memurlarla fırladı oradan. Atay’ın olduğu yere kadar geldiler ve birden dağılıp, ayrı yerlere koşmaya başladılar. Bazıları yakalanmış, yere yapıştırılmıştı. Onlardan teki üzerindeki ceketi çıkararak kurtuldu memurun elinden. İki yanı da sarılıydı fakat arkadaşlarının arkasından gidemezdi. Atay’a baktı o zaman. Sonra tekneye doğru koşmaya başladı.

Çırak olarak başladığı günden beridir balıkçılık yaparak geçirdiği sıradan bir hayat yaşıyordu Atay. Amcasının da yardımıyla bir süre önce kendi teknesine kavuşmuştu. Memurlar tarafından bir kaçağa yardım ettiğinin görülmesi hoş sonuçlar doğurmazdı. Yine de son çare olarak kendisine doğru gelen birisini terk etmek istemiyordu.

O bunları kafasında tartarken kaçak tekneye atladı, halatları söktü, motoru çalıştırdı. Atay’a dönüp bakmadan tekneyi hızla okyanusa, sise doğru sürmeye başladı.

Nihayet akli başına geldiğinde, kaçağın yanına gitti Atay. Teknesini ele geçiren yabancıнын kim olduğunu öğrenmek istedi. Çekinceyle ona döndü kadın. Bakıştılar. Aralarındaki bir adımı dolduran sisin gözlerini yanılttığını düşünerek yakınlaştılar.

“Atay?” dedi kadın. Bekledi öteki. Sarı saçları, tanıdık yüzü iyice inceledi. Mavi gözleri gitmişti. Onların yerinde iki adet demir top vardı. Üzerinde ince yolların dolaşp, tam ortadaki küçük, yuvarlak oyukta birleştiği yapay gözler almıştı yerlerini.

“Yalım.”

Birbirlerinin ismini bilen yabancılar gibiydiler. Çok şey yaşanmış, çok insan geçmişti. Mukan’ı bulamamasının sebebi buydu Atay’ın. O, amcasının yanına taşındıktan kısa süre ölmüştü Yalım’ın dediğine göre. Yalım’ı meraklandıran ise başka bir şeydi

“Öldüğünü söylemişlerdi bana. Araba kazası geçirmiştiniz.”

“Annemler öldü. Ben onlarla değildim.”

“Bize ailedeki herkesin öldüğünü söylemişlerdi. Sen iki gün gelmeyince babam evinize gitti, öyle öğrenmiştik.”

“Komşularımız mı söylemişti? Pek tanımadık birbirimizi, amcamla gidince beni görmedikleri için öldüğümü sanmışlardır.”

Atay, Mukan’ın yanında çalıştığı zamanlarda düzenli görüşmeye başlamışlardı. Yalım, ebeveynlerinin birbirlerini dudaklarından öptüğünü gördüğünde, aynısını oğlanın üzerinde denemişti. Ne olması gerektiğini bilmedikleri bir duygu doğmuştu içlerinde böylece.

“Ne tarafta yaşıyorsun? Nereye yanaşayım?”

Bir süre düşündü kadın

“Sen de benimle gel bence. Buralarda gözükmek.”

Kafasını iki yana sallayıp, sıkıntı olmayacağını söyledi Atay. Tekneyi tekrar çalıştırdı, Yalım’ı söylediği yere götürdü. Dillerinin ucunda cümlelerle veda ettiler.

Evde, amcası kitap okuyordu. Atay’ı görünce sehpanın üzerine bıraktı ve ayaklandı

“Yemek hazır, seni bekliyordum. Nasıldı iş?”

“İyi.”

“Kendine yemek koy oturmadan.” Gürol kendi tabağıyla masaya otururken gözü Atay’ın üzerindeydi. Her zaman bulunduğu hayaller âlemindeki halinden farklı bir dalgınlık içindeydi. Tabağa çok az yemek koymuş, ayaklarını neredeyse sürüyerek sandalye yürümüşü.

“Bir şey mi oldu?” Oğlanın, dinlemediği apaçık gözlerine tekrar etti sorusunu. Düzgün bir cevap alması, yemeğin sonunu buldu. Yalım’dan bahsetti Atay, bunca vakittir beraber yaşadığı amcasına nasıl bahsetmediğine hayretle. Aklının bir köşesinde daima bekliyordu kadın. Yeni fikirler yerleşip, taşınırken, o oranın yerlisiydi. Nerede olduğunu, ne yaptığını merak ediyordu. Mukan’ı aramaya gittiğinde, görmek istediği Yalım’dı. Fakat Rıhtım Kent labirentti. Onlar da orada kaybolmuştu.

Gözleri, sürekli yeni muziplikler kurguluyormuş gibi bakardı Yalım’ın. Yaşamayı seviyordu, burada bile. Ne olmuştu onlara, yerlerini iki demir top almıştı? Ortalarındaki küçük oyuk üzerinde dolandığında Atay irkilmışti. İlmeklerinin arasından teninin gözüktüğü eski kazağıyla, rahatsız bir şekilde uğraşıyordu kadın. Teknede ikisine de hâkim olan huzursuzluk, gömüsünden çıkmaya uğraşan sevgiydi.

Gürol, kadını ilgiyle dinlerken, bir yandan yeğenine gülümsüyordu. Atay anlatmayı bitirdiğinde, kitabını tekrar eline aldı “Hayat, devam etme gücü vermenin yolunu buluyor. İyi mi, kötü mü bilmiyorum. Ama gerekli, öyle mi Atay? Öyle.”

Ertesi gün teknesine gittiğinde kadını orada görmeyi umuyordu içten içe. Lüzumsuz bir hayal kırıklığıyla açıldı suya. İşini yapmak gelmiyordu gönlünden. Uzun zamandır alışkanlığa dönmüş hareketler şimdi yorucu ve boş gözüktüyordu gözüne. Oturup izlemeye karar verdi. Uzaklaştıkça sisin altında boğulmuş ışıklara dönen diğer teknelere dikti gözünü. Geçen sene elinde pusulasıyla dalmıştı sise. O zamana dek herkesten duyduğu şeye kendisi şahit olmak istemişti.

Beyaz karanlığa girildiğinde, kent ısıltılarını arkada henüz yitirmişken, pusulalar delice dönmeye başlıyordu. Bu yüzden pek çok kâşif, balıkçı yönünü karıştırmış, okyanusun içinde kaybolmuştu.

Tıpkı anlatıldığı gibi Atay’ın pusulasını da okyanus tutmuştu. Bir kuzeyi bir güneyi işaret ediyor, içindeki çubuk, camı kırıp fırlamak istiyordu. O zaman risk almak istemeyen Atay, henüz nereden geldiğini tayin edebilecekken geri dönmüşü.

Hayatının ne olduğunu sorguladı Atay. Oturduğu yerden kalktı, ağı alıp, suya bıraktı. Rıhtım Kent’e bakınca amcasına hak vermesi gerekti. Kararmaya devam eden bir karanlığın içindeydiler. Işığa,

hayalini kuramayacakları kadar yabancıydılar. Yine de alçak yaşamlarını devam ettirebilmek için amansız bir mücadele veriyorlardı.

Gününü bunları düşünerek geçirdi. Sis sonu yoktu belki gerçekten de. İşini yapıp, ölme sırasını beklemeliydi.

Kıyıda bekleyen iki memuru gördüğünde bu fikirler birden aklından silindi. Maskelerinin altından nereye baktıklarını bilmiyordu ama durdukları yer onun alanıydı. Dün Yalım oradan atlamıştı teknesine. Bir tanesi başıyla ona doğru işaret ettiğinde kendisini istediklerinden emin oldu.

Kendi kendine söylenerek, teknesini yavaşlattı. Sadece bir kişi binmişti. Yalım'ın çok önemli biri olduğunu da düşünmüyordu. Her bağımsız için bu kadar uğraş mı veriyorlardı?

Gözleri henüz boş bekleyen diğer alanlara kaydı. Sol tarafta kalanlardan birine meyletti ve onunla birlikte memurlar da yürümeye başladı. Hızını tekrar artırdı Atay. İneceği yere memurlardan önce varmalıydı. Onlar da koşmaya başladı böylece. Yan yana dizilmiş teknelerin yanından geçti. Bu hızda nasıl çarpmadan küçük bir alana yanaşacağını merak ediyordu. En azından memurları yeterince geride bırakmıştı.

Nihayet bitişik iki boş alan buldu. Çapraz girecekti. Olması gerektiği gibi bırakamayacaktı teknesini. Memurlar hâlâ koşarak ona doğru yaklaşıyordu. Pruvadan daldı, bağlı bekleyen bir başka balıkçıya sancaktan girdi. Sıkışan teknesiyle kıyı arasında atlayamayacağı bir mesafe kalmıştı. O zaman, deldiği tekneyi köprü olarak kullandı. Karaya adımını atmasıyla, memurların önünde bitmesi bir oldu.

Tekinin kaldırdığı cop yüzüne inmişti ki aynı anda korkunç bir gürültü koptu. Başındaki ağırlık altında sesler kesilirken, yattığı yerde alevleri gördü. Tren garından yükseliyorlardı. Çok uzak değildi. Memurlar oraya bakarken doğruldu. Düzgün basmakta zorlandığı adımlarla koşmaya başladı. Omzunun üstünden arkasını kolladığında onları patlama bölgesine doğru giderken gördü.

Dar sokaklardan hızla memur arabaları geçiyordu. İnsanlar, neredeyse olmayan kaldırımlarda, parmaklarının üzerinde yükseliyor, araçların altında kalmaktan kurtulmaya çalışıyordu. Dükkânlardan başlar uzanmıştı. Kent, siren sesleri altında uğulduyor, ne olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Merdivenli sokakları aşır, saçını yalayan yüksek katların altında ilerleyip evine ulaştı. Apartmandan içeri girmek üzereyken bir kol tarafından yakalanıp, çekildi. Saltuk'tu. Atay'ı kaptığı gibi etrafı kolaçan ederek oradan uzaklaştırdı.

"Bir saat falan önce seninle konuşmaya gelmişim, teknen yerinde yoktu. Evdesindir diye buraya geldim, memurları amcanı alırken gördüm. Seni soruyorlardı. Hâlâ dönmediler. Ne oluyor?"

"Amcamı mı aldılar?"

"Evet. Ne oluyor, niye seni sordular?"

"Bir kişi için."

"Kim?"

Başını salladı Atay. O da etrafı izliyordu şimdi. Yaşadıkları yer tepelikti. Bir döküntü binanın çatısının ardından, arkasında yükselen binanın üst katları görülebiliyordu. Bir deri bir kemik yüzler pencerelerde, balkonlardaydı.

"Ben. Benim için. Bir bağımsız tekneme binerken gördüler. Bu yüzden. Bunun için. Bir kişinin peşindeler."

"Benim eve gidelim. Bir iki eşyayı alacağım. Ben de ayrılıyorum."

"Niye?"

"Gidelim, anlatırım."

Saltuk, kentin, patronunun çetesi tarafından yönetilen kısmında yaşıyordu. Memurlar onlara karışmıyor, patron da Başkan Talay'ın başkan olarak kalmasını sağlıyordu.

Anlattığına göre o gün Saltuk tabancasını patrona öylece vermemişti. Kadını gördükten sonra onu başışlamasını istemiş, patron gözlerini onunkilere dikip bir süre öylece durmuştu. Daha sonra Saltuk'un omzuna elini koymuş, babacan bir edayla bunun tek yol olduğunu söylemişti.

"Yarın oraya gidiyor yine ama beni çağırmadı. Öldüm yani. Bu iş böyle, hiyerarşide yükselmek dışında sadece aşağı atılmak var. Patron da bugün beni itekledi."

"Kadın sadece selam verdiği bir değildi demek." cevap gelmeyince Atay devam etti

"Neden düzenli olarak birilerini öldürüyor?"

"O hep ofisinde olur normalde. Bir tek bu iş var bizzat yaptığı. Neden bizzat yaptığını da bilmiyorum."

"Neden düzenli?"

"Belli bir düzeni yok. Bazen haftada iki kez gidiyor bazen hiç."

"Ama sürekli birilerini öldürüyor." duraksadı "Sen de umursamıyorsun." Yolun geri kalanında konuşmadılar. Müzik seslerinin doldurduğu sokaklara ulaştıklarında artık patronun bölgesinde idi.

"Ne alacaksın evden?"

"Evden değil. Sen beni benim evde bekle, hemen geleceğim." Sorgulamadı Atay. Duvarları ise boyanmış binalardan biriydi arkadaşınıninki de. Üçüncü kata çıktı, ahşap kapıyı açtı. Uzun zamandır havalanmamış tek odalı daireye girdi. Pek eşya yoktu. Olanlar da etrafa rastgele atılmıştı.

Pencerenin önünde, geniş denizlikte bekleyen bir güvercin gördü. Hemen ardından bir çöpçül onun uçup, kaçmasına sebep oldu. Yarım saat kadar sonra Saltuk aceleyle içeri girip, kapıyı kilitlediğinde onlar güvercindi, çöpçüller de peşlerine düşmüştü.

Rihtim Kent'in neredeyse tüm binaları gibi Saltuk'unki de yanındakilerle aynı hizada değildi. Denizlikte olabildiğince hızlı ilerlerlerken ya bir metre yukarıda kalan diğerine tırmanmak zorunda kalıyorlardı ya da bir metre aşağıdakine atlamak. Sokaklar kurumaya bırakılmış çamaşırlarla örtülüydü. Tepelerinden martılar bağırsarak geçiyor, ufak aralıklardan süzülen kediler şaşkın suratlarla onlara bakıyordu.

Patronun ajandasını kopyalamıştı dediğine göre Saltuk. Ama sokakta onu tanıyanlar olmuştu, hepsi de bir durup konuşmak istemişti.

"Nereye gidiyoruz peki?"

"İleride döner daireler var."

"Ne yapacağız orada? Bizi kolayca bulurlar."

"Dairelere girmeyeceğiz." soluk soluğa iken konuşmak hoşuna gitmiyordu Saltuk'un. Yılgın ses tonuyla konuşmayı kestirip attı.

Geldikleri döner daire kırmızı plastikten yapılma gibi duruyordu. Etrafında birkaç tane daha farklı renklerde döner daire mevcuttu. Hepsinin yerin altına doğru, dikine dönmekteydi. Sol yanlarını geniş, penceresiz bir alan kaplıyordu. Yüzeydeki tek kat burada olurdu. Sağ tarafta da kapıları bekliyordu.

İçeri girdiler. Hemen sağda kalan küçük odasında resepsiyonist tekinsiz gülümsemesiyle onlara bakıyordu. Saçsız başındaki kemikler zayıflıktan etine yapışmıştı. Evveliden bir döner daireye hiç girmemiş olan Atay etrafa baktı. Önlerindeki merdiven çıkmaza uzanıyordu. Daire kapıları soldaki duvarda, merdivenin ortasındaki sahanlıktaydı.

"3. Kat" dedi Saltuk. Resepsiyonist gülümsemeye devam ederek onayladı. Önündeki çubuğu aşağı indirdi. Merdivenler yukarı doğru akmaya, kattaki kapı da onlarla birlikte tırmanmaya başladı. Atay ve Saltuk, onların ilerleyip, kayboluşlarını izledi. Koridorun sonunda bir daire yok olurken yeni bir tanesi hemen yanlarında belirdi. O da aynı şekilde çıktı ve yok oldu. Nihayetinde üçüncü daire, kapısında dili sağa sola sallanan kedili bir saatle belirdi. Merdivenler durdu, gürültü kesildi, sadece saatin tıkırtısı kaldı.

Merdivenleri çıktılar, kapıyı geçtiler, en son basamağın bir öncesinde durdular. Saltuk eğildi ve tırnağıyla basamağın tepesini yakalayıp, kaldırdı. Aşağıdaki karanlığa kayacakları eğimi işaret etti Atay'a ve önden gitti.

Nerede olduklarını seçemiyordu Atay. Merdivenler gürültüyle bir tur daha attı arkalarından.

"Buradaki tüneller bağımsızların bölgesine gidiyor." Zifiri karanlıkta arkadaşının ayak seslerini takip etti. Bir süre sonra güçsüz ışıklar belirdi. Uzaktan insan sesleri duyuldu. Fakat onları geçtiler. Arkadaşı emin şekilde yolunu buldu.

Uzun süren sıkıcı yolculuğun ardından nihayet oyuk bir duvar, onları eski bir daireye çıkardı. Rutubet kokuyordu, köşedeki yer yatağından başka eşya yoktu. Küçük ahşap pencereleri, aralarında yalnızca bir metre olan başka bir binaya bakıyordu. Onların bulunduğu odanın loş ışığının aksine kuaför tabelası asılı karşıdaki aydınlık daire insanlarla doluydu.

"Bu tarafta saklanabiliriz." dedi Saltuk, Atay'ın yanına gelip pencereden aşağıyı seyrederken "Buraya ne bizim çete geliyor ne de memurlar. Bağımsızları takdir etmek lazım memur; yavaş yavaş her yere yayılıyorlar."

"Tekneme binen bağımsızın gözleri demirdendi. Onu bulmam lazım."

"Gözleri demir? Çok zor olmaz memur. Bence Eski Kule'ye gidip sor. Bağımsızlar orada buluşurlar genelde. Buradakilerin çoğu sadece destekçi. Biz de buradaki döner dairelerde kalırız. Onlar en ucuzu."

Atay aklına yatmayan sorularla dışarı çıktı. Nasıl para kazanacağı en büyük derdiydi. Balıkçılık dışında iş bilmiyordu. Yalım belki bu konuda kendisine yardımcı olabilirdi. Yine de ayaklarının onu Eski Kule'ye götürme sebebi bu değildi.

İşlek dükkânlarla aydınlanmış hıncahınç sokakları aştı. Her katı farklı yerden gelmiş gibi duran yapıların gölgeleri arasından kulenin ışıklarını seçti. Gecekondu, bir hastalık gibi onun gövdesini de dolanmış, yalnızca gri konik çatısını açıkta bırakmıştı.

Kulenin içi yuvarlaktı. Çatıya doğru yükselen merdivenleri duvarlarla dönüyordu. Merdivenlerin yanındaki masada oturan grubun içinde bir yüz uzunca ona baktı. Kalktı. Gülümsedi, kollarını açıp, koşar adımlarla geldi. Atay, sarılma ihtiyacını ancak Yalım kollarını doladığında fark etti.

Sessizce bir köşeye çekildiler. Dillerine pek çok kelime akın etti, dağarcıklarının ucunda tıklandılar. Yalım gülümsedi önce. Bildik ifadesi yerleşti yüzüne. Demirden gözleri orada yabancı değildi artık.

"Ne oldu? Seni buldular değil mi?"

Başıyla onayladı Atay

"İnsanlar baskıyı hiç kestiremiyorlar. Sorgusuz itaat, her ağzın kapalı olmasını gerektirir. Hepimizinkinin. Peşinden geleceklerdi elbette."

Anlatmaya başladılar bu başlangıcın ardından. Yalım'a kıyasla ne kadar basit bir hayat yaşadığına şaşıtı Atay. Çok kıymetli bir şeyi israf ettiğini henüz idrak ediyordu.

"Bizim de balıkçılarımız var, onlarla çalışabilirsin. Geçen sene alev aldıklarından beri memurlar bu tarafa yaklaşmamayı tercih ediyorlar. Barlas ile konuşalım, o sana birini bulur."

Böylece merdivenleri tırmandılar. Çıktıkları birkaç kat, onları örten duvarlardaki sarı mozaikli camlardan yarım yamalak seçilebiliyordu. Merdiven boyunca irili ufaklı, garip yerlere dağılmışlardı. Sıra sıra kitaplıklar kiminin önünü örtmüştü. Uzun sahanlıkta ilerlerken, ahşap kapıların boğduğu tartışma sesleri duyulabiliyordu.

Atay, kaç kat çıktıklarının hesabını yitirmişti ki, ağır yemek kokularıyla ayıldı "Bir kat daha" dedi Yalım. Çift kanatlı ahşap bir kapıya ulaştı merdiven. Asma katlı bir odadaydılar şimdi. Konik çatı tavanıydı buranın. Kırmızı, turuncu ve sarının tonlarında bir sürü örtüler, koltuklar, halılar etrafa

dizilmişti. Yoğun bir baharat kokusu vardı. Asma kadın altında bir çalışma masası bekliyordu. Yukarıda ise kapının sesini duyup, başını uzatmış olan bir hafifçe yaşlı adam dikiliyordu.

Aşağı indi. Yalım'ı sıcak bir gülümsemeyle karşıladı. Nasıl olduğunu sordu, tanıştırmayı bekleyerek misafire döndü.

"Atay." dedi kadın. Adamın gözleri büyüdü, muhabbetle elini sıktı

"Atay." diye tekrar etti, ismi daha önce duyduğunu belli eden bir tonla. Çaydanlığına doğru giderken ekledi "Barlas. Çay içer misiniz?"

Çaylarını alıp, kulenin balkonuna çıktılar. Bu katı olduğu gibi çevreleyen balkonun mermer korkuluğu, oturduklarında tam olarak dirseklerinin hizasında kalıyordu. Rıhtım Kent, çarpık binaları, metal barakalarıyla, manzaralarının altındaydı. Okyanus ve karanlık gök ufukta, sisle kaynaşmıştı.

Atay'ın başından geçenler bir kez de orada konuşuldu. "O zaman" dedi Barlas "Sana kalacak yer de, iş de ayarlamak bize düşer. Yalım bizim için çok kıymetli. Ne kadar müteşekkir olduğumuzu göstermeliyiz."

Saltuk ve onu Eski Kule'ye yakın bir daireye yerleştirdiler böylece. Turuncu üzerine beyaz kapı numarası yazan yuvarlak bir kolu vardı daire kapılarının. Menteşelerinden sarkıyor, açılıp kapatılırken yere sürtüyordu. Yalım ilk olarak Atay'ı oraya götürdüğünde, kilidi bizzat taktığını belirtmişti.

Atay için kentin bu yakasına alışmak kolay oldu. Yalım'dan dolayı bağımsızlar ona sıcak yaklaşıyordu. Öte yandan Saltuk'un ahlaksızlık görüşünü bu tarafta bilenler vardı, bu sebeple tanınmadığı uzaklara gitmek zorundaydı.

İki katlı küçük bir gemide, ona yakın kişiyle çalışıyordu artık Atay. Kendi teknesiyle gitmediği kadar uzağa açılıyor, kocaman bir ağ bırakıyorlar, akşamları yüzlerce karagözle dönüyorlardı. Güzel günler geçirdi burada. Kamarada oturup, tavla oynayanları izlemeyi seviyordu. Çok iş olmadığı zamanlar, suyun mayıştıran sallantısı eşliğinde diğer teknelerin ışıklarının okyanusu aydınlatmasını seyretmek de keyifliydi. Yoğun olduklarında, soğuğa rağmen, çalışmaktan terliyor, iş bitene kadar birbirlerine küfür ediyorlardı.

Yağmurun kiremitlerde usul ritimler çaldığı bir gün, Yalım kapısında belirdi. Demir gözlerine yayılan sıcaklığıyla gülümsemesi, Atay'ın yüzüne sıçradı.

"Eski Kule'ye gidiyoruz. Yemeğe davetlisin." Sonra hecelerini üstüne basarak düzeltti "Davetlimsin."

"Burada yeseydik."

"İlgini çekecek şeyler konuşulacak." Gözlerini büyütürken cümlelerini vurguladı.

Eski Kule'nin 9. Katındaki yemek odası kalabalıktı. Onlar, yağmurda hafifçe ıslanmış, içeri girdiklerinde pek çoğu sohbetine devam etti. Yuvarlak masanın bir ucunda, sandalyesi kapıya dönük Barlas başıyla selam verdi. Çayını masaya bırakıp, ayağa kalktı ve yüksek sesle "Hoş geldiniz!" diyerek kollarını açtı. Diğer yüzler de onlara döndü böylece.

Çoğu denizcilerden oluşan bir tayfaydı bu. Tıpkı Atay gibi gözleri sisin ötesine dikiliydi. Yıllardır da uğraşıyorlardı. Herkes açık mutfaktan yemeğini alıp geldiğinde, tok olduğunu söyleyen Barlas anlatmaya başladı

"Beş sene... Beş sene önce, evet. Günlerim kulede değil, okyanusta geçiyor, bu bizim Tunç geldi. Bir halat yapalım dedi, iki kilometre. Bir ucunu kıyıya bağlayalım, diğerini gemiye. Sis nereye kadar uzanıyor öğreniriz; acaba etrafımızı seçemiyor da olduğumuz yerde dönüyor muyuz biliriz, dedi. Aklımıza yattı. Kalınca bir halatı aynen anlattığı şekilde iki tarafa bağladık, denize açıldık.

Hepimiz heyecanlıyız. Sürekli halatı kontrol ediyoruz. Tamamen gerildiğinde iki kilometre gitmiş olacağız. Birkaç saat yüzdük. Halat hâlâ dipte. İnanamadık. İki kilometre yolu çoktan gitmişiz çünkü. Halatın gerilmesi gerek."

“Koptu dedim ben.” diye araya girdi gri saçlı biri “Başka yolu yok. Ama bu ikna olmadı.” başıyla Barlas’ı işaret etti “Devam edeceğiz diye tutturdu. Sırayla uyuduk. Okyanusta yüzerek bir gün geçirdik.”

“Yok. Halat hâlâ yok. Derken bir şimşek çaktı, her yer bir an bembeyaz kesti. Sonra da yeri göğü inleten gumbürtüsü geldi. Onunla birlikte de sağanak başladı.”

“Ben çok küfrettim buna o gün.”

“Bu okyanusun huyu bir gariptir ama. Büyük dalgalar beklersin. Çünkü çatılar uçuyor, öyle fırtına. Bu okyanusta öyle dalgalar yok.”

“Yine de batmak kolay. Dalga yok, rüzgâr var. Geminin kontrolünü kaybettik. Yelken direkleri çatırtı etti, koptu.” Arkadaşı sözünü bitirdiğinde derin bir nefes aldı Barlas ve hikâyeyi tamamladı “Bir tek ikimiz kurtulduk.”

Bu hikâyeyi bir sebeple anmıştı Barlas. Okyanus ötesine geçmek için yeni tasarıları vardı. Yıllar içinde kimi bilgiler edinmişlerdi. Bağımsızlara sayısız insanın katılmasıyla artık faydalanabilecekleri insanlar çoğalmıştı.

Yemek bitince toplantılarına baharat kokulu en üst katta devam etme kararı aldılar. Duvar kenarında bekleyen birkaç koltuğu bir araya getirdiler. Yalım’ın ve ona bakarak aynısını yapan Atay’ın da dâhil olduğu kimileri ise yere oturdu. Yağmur burada daha gürültülüydü. Konik çatının geniş, karanlık yüksekliğinde yankılanıyordu.

“Tunç’un pusulalarımızın sisin içinde bozulmasına dair bir teorisi var.” Lacivert beresiyle oturan adama döndüler böylece. Sarkmaya başlamış derisi üzerinde canlı ve genç gözleri yeri izliyordu. Baktığı yerden dönmeden anlatmaya başladı

“Önceden düşünmememiz hata. Aklımın hep bir köşesindeydi aslında.” Hızlı ve emin konuşuyordu “Pusulalarımız dünyanın manyetik alanına yönelmiyorlar. Öyle yapmaları gerekir ama yakınımızdaki bir başka manyetik alan onları engelliyor. Okyanusun altında, pusulaların nerede olduklarını şaşırdıkları yerde başka bir kaynak var.

Bunu teyit ettirdim, ne kadar mümkünse. Bir süredir balıkların ne tarafa yüzdüklerini araştırmanız o yüzdendi. Balıklar nerede olduklarını tayin etmek için manyetik alandan faydalanırlar. Onun tersine yüzerler. Karagözler, Rıhtım Kent’e doğru yüzüyorlar. Buraya, yem olmaya geliyorlar. Bunca zamandır avlıyoruz. Nasıl nesillerinin tükenmediğine hayret ediyorum. Sanki ora...” Barlas’ın mimikleriyle Tunç, hızla sadede geldi “Manyetik alanın etkisi yok edilemez, sıfırlanamaz. Kalkanlama uygulayacağız. Manyetik alanı emecek, gücünü zayıflatacak bir çelik kullanacağız.” Sözü Barlas devraldı

“Oradan geldiğini söyleyen insanları biliyorsunuz. Deli deyip, yıllarca dinlemedik. Ama bazılarının, birbirlerini tanımayan bazılarının söylediği kimi şeyler örtüşüyordu. Okyanusun yalan olduğu mesela.” Odadaki herkesin yüzünü inceledi “Karşı kıyıyla aramızda birkaç kilometrelik bir deniz var diyorlar. Ortasında ise hiçbirinin ne olduğunu bilmediği bir engel var, sis dışında. Manyetik alan dışında.

Kendi isteğiyle buraya gelen de olmamış. Birileri onları korumak için buraya yollamış.”

“Yani, onlara güven olur mu bilmiyorum Barlas” dedi kalın gözlüklü, esmer bir adam “Okyanusun karşısından geliyoruz diyorlar diye deli denmiyor sadece. Gerçekten zihinsel sıkıntıları var.”

“Oradan geldiklerinin kanıtı budur belki” dedi Yalım, ayağa kalktı. Demir gözlerinde parlama yoktu fakat yüzüne bakınca Atay, eğer mavi gözleri yerinde olsaydı nasıl bakacaklarını tayin edebiliyordu.

“Nasıl bir hayat yaşadığımıza bakın. Mümkün olan en berbat haldeyiz. Sokaklar açlıktan ölen insanlarla dolu. 16. Semtin etrafını çevrelemeye başladılar. Binaları orta yerlerinden yıkıp, duvar örüyorlar, çünkü cesetler hastalık yaymaya başladı. Duvar örmek! Olabilecek en ucuz, insanlıktan en uzak koruma.

Hayatın her yerinde karşıtlık var. Bizim sefaletimizin karşıtı da olmalı. Öylesi bir refahın içinde, onlara bizim gibi alttakileri anımsatanları aralarında istememiş olabilirler.” Sessiz bir düşünce hali sardı odayı.

“Yani” dedi Tunç “Eğer düşündüğümüz gibi yapay manyetik alan var ise, tek başına kanıt olur zaten.”

Ertesi gün Atay ve Yalım, Eski Kule’yi çevreleyen alanda binlerce insanla birlikte toplanmıştı. Alana açılan sokaklar da doluydu. Karagöz Şenliği kutlanıyordu. Bağımsızların, yaşadıkları dünyanın kültürünü, tarih olarak bırakmak için bulduğu bir yoldu bu.

Büyük balık balonları uçuyordu dar sokaklarda. Bazıları korkunç gözüken balık maskeleriyle insanlar eğleniyordu. Kimi sanatçılar, tahta tabelalar üzerine çakılmış metal karagöz heykelleri satıyordu. Ödemeler, uzmanlıkların takasıyla yapılıyordu.

Yalım’ın dediğine göre asıl gösteri ışıklar geldiğinde yapılacaktı. Ucube dünyalarına renkler hâkim olacak, hep birlikte şarkılar söylenecekti. Bağımsızlar, Rıhtım Kent’in kültüre sahip olmasının onu yaşanabilir kılacağını biliyorlardı.

Kalabalığın içinde okyanusla, denizcilikle, karagözle ilgili olabilecek her şeyi görebilecekleri kadar zaman geçmişti ki Yalım’ın talimatıyla peşine düştü. Küçük bir çıkmaza girdiler. Türlü türlü atık üst üste birikmişti, onları basamak olarak kullandılar. Katları birbirinden bağımsız inşa edilmiş apartmanlardan birinin zemin katının tavanındaydılar şimdi. Birinci kattaki daire, iki adımlık bir boşluk bırakmıştı burada. İkinci kat ise kafalarının üstünde, sokağa doğru olabildiğince uzanmıştı.

Yalım orada yürümeye devam etti. Yan binanın benzer şekilde bir yapısı vardı ama bu defa açıklık bırakan ikinci kattı. Böylece yukarı çıktılar. Atay’ın anladığı kadarıyla Yalım’ın buraya ilk gelişi değildi.

Yukarı meyleden kadın en uç kısmına oturup, ayaklarını sarkıttılar. Kadın gülerek ona döndü “Nasıl?” Onun uzun yüzünü, büyük gözlerini, küçük burnunu, dudaklarını hızla süzdü adam. Tren garı anısını getirmişti bu sahne aklına.

“Treni neden havaya uçurdunuz?” Kaşlarını çattı Yalım. Dudaklarını sahte bir şaşkınlıkla birlikte yaramazca büktü

“Bizim uçurduğumuzu nereden çıkardın?” Gözlerini onunkilerden ayırmadan cevap beklemeye devam etti öteki

“Treyzom’a güneşsiz tarım için giden öğrenciler... Yıllardır gönderip duruyoruz. Kim olduklarına hiç dikkat etmiş miydin? Biz öğrendik. Siyasi suçlulardı. Talay’a karşı çıkan, onun en büyük düşmanları. Neden onlar tarım öğrenmeye yollansınlar ki?

İnsan kendi küçük telaşına kapıldığında en bariz yalanları dahi görmezden geliyor, öyle değil mi Atay? Hiçbirimizin neye benzediğini bilmediği bir başka kente inanıyoruz. Yolumuzu bulamadığımız sisin içinde inşa edilmiş rayları eskiden kalmadır deyip, sorgulamıyoruz. Eskiden kalan bazı şeyler var elbette: kitaplar. Talay’ın imha ettirdiği o kitaplar, dünyanın büyük kısmının zehirli gazlarla çevreli onluğunu anlatıyor. Yaşam çok küçük alanlara hapis.

Bunu doğru kabul ettiği halde, insanların trenin içinde güvende olacağına inananlar var. Dışarıdaki hava zehirli de, trenin içindeki temiz hava nereden geliyor?

Biz bir idam aracını yok ettik.”

Orada bir süre oturmuşlardı ki, büyük, tekerlekli aletler meydana getirildi. Onların geldiğini gören bir grup şarkı söylemeye başladı. Şarkı yavaşça tüm kalabalığa yayıldı. Aletlerin devasa lensleri rengârenk parladı ve binaları, Eski Kule’yi, güneşin görmediği gökkuşağıyla sardı. Yalım da katılmıştı şarkıya. Işıklar bazen onların üzerinden hızla geçiyordu. Atay hiç bu kadar mutluluğu bir arada gördüğünü anımsamıyordu.

Bir ara Yalım aşağıdan birisine seslendi. Kısa süre sonra arkalarındaki pencereden bir kol uzanıp onlara dört bira uzattı. Saf keyfinin üzerine, çakır keyiflik eklenen genç balıkçı, kadının başını omzuna yaslamasıyla bu dakikanın en kıymetlilerden olduğunu anladı. Yalım şarkı söylemeye devam ediyordu. Sözler ağzında yuvarlanıyor, garip ses öbeklerine dönüşüyordu fakat kadın gayet kendindeydi.

Şölene aşağıda da eşlik ettiler. Dans etmekten ter içinde kaldılar. Ne yapacağını pek bilmeyen Atay çoğunlukla kendi etrafında zıplıyordu. Öteki ise abartılı hareketlerle uçup gitmişti. Kaybolmamışlardı yine de. Şamatanın içinde, sırtları dönükken, diğerinin nerede olduğunu biliyorlardı. Önlerine insanlar geçtiğinde, kulaklarına yabancı muhabbetler dolduğunda, aralarına günler doğduğunda hâlâ biliyorlardı. Etraftakiler onları itekleyip, birbirlerine ulaştırıyordu.

“Rıhtıma” dedi Yalım. Kalabalığı yarıp, yola koyuldular. Saçlarını savurarak dans etmeye, şarkı söylemeye devam ediyordu. Rengi atmış binaların, şehri dolaşan boruların, dökülen duvarlar üzerine kentin özünü öksürmüş nemin önünde, neşeli sarı bir lekeydi.

Kıyayı örten yorgun kayıkların önünden geçtiler. Uysal suyun üzerinde kimi gıcırdayarak, inleyerek sallanıyorlardı. Küçük bir tanesinde, fenerin loş ışığı altında bir gölge oturuyordu.

“Merhaba Bilge” dedi Yalım. Kadın başını kaldırıp sesleneni inceledi ve ayaklandı

“Bulmaca çözüyordum ben de” diyerek elindeki gazeteyi işaret etti. Atay’a başıyla selam verdi ve onları yalnız bıraktı. Yalım kayığı çözmüş, biniyordu. Ahşap oturağına yerleşip, motoru çalıştırdığında, diğeri okyanusa bu kırılğan aletle açılmaktan şüphe duyan gözlerle ona baktı.

“Bilge bu kayıkta hiç boğulmadı.” Karşılığını verdi bakışlara Yalım, sesini melodiyle yükselterek.

Okyanusun nabızı düşüktü. Kayık, motoru durmuş, sisin sınırında eğleniyordu. Kentin her yerine ışıklar dağılmıştı. En parlak olanları, Eski Kule’nin önünde patlayan havai fişeklere aitti.

“İnsan etinden çarklarını kan ile yağlayan bir yer burası.” dedi Yalım, Rıhtım Kent’e tiksintiyle bakarak “Ondan nefret etmemek lazım gerçi. Olduğu hale dönüştüren biziz. Bir gün sisi kaldırsak güzeldir bile kim bilir.” Büyük, demir gözlerini Atay’a çevirdi

“Burada ne çok şey üretiliyor değil mi Atay? Bir küçük yerde yüzlerce fabrikamız var. Baban, Erkin amca, kâğıt fabrikasında çalışıyordu mesela. Onun gibi bir sürü kâğıt işçisi var. Bunca kâğıt ne oluyor? Ürettiğimiz her şey, dikkatle bakınca, bir kent için fazla.”

“Bir kent kadarını da israf ediyoruz ama senin kastettiğin başka.” Onayladı Yalım. Motoru tekrar çalıştırdı. Sisin içine giriyorlardı şimdi. Şehir arkalarında kayboluyordu. Motor tekrar sustuğunda, kayığı usulca yalayan suyun sesi kaldı yalnızca. Birbirlerine baktılar. Sarındıkları gri perdenin ortasında, soyutlanmış hissediyorlardı. Onun yüreğine girdikleri anda, Rıhtım Kent’in sorunları uçmuştu.

Yaklaştılar. Nefesleri kaynaştı. Yalım yine güldü, Atay yine izledi. Dudakları yıllar sonra yine birleşti. Sevmek, sisi aşmanın bir başka yoluymuş. Çıplak bedenleri hürce uçtukları ufuk, sıcak tenleri rüzgâra set çeken güneşti.

Kanatları yorulup, Rıhtım Kent’e döndüklerinde yüzlerindeki keyif silindi. Eski Kule’nin çatısı yerinde yoktu, en üst kat alevler içindeydi. Yangının rengi binalara vuruyor, bağırsıklar okyanusa kadar ulaşıyordu.

Hızlandılar. Patlama sesini takip eden çığlıklar, bitmeyen bir döngü gibi tekrardaydı.

“Karşı binanın çatısına çıkacağız iner inmez” dedi Atay, parmağıyla kıyayı göstererek. Büyük bir memur grubu orada bekleyen tekneleri ateşe veriyor, yağmalyordu.

Martılar uçuyordu üstlerinde. Onların çığlıkları da savaşın gürültüsüne karışmıştı. Bağımsızların şenlik yerinden dumanlar yükseliyordu. Ateşin kırmızısı göğü saran karanlığa kasvetle vurmuştu.

İndikleri gibi koşmaya başladılar. Her parçası ayrı yana uzayan apartmanlara tırmanmak kolaydı. Çatıya ulaştıklarında bir süre durdular. Mahalleleri alevler içindeydi.

“19. Semte gideceğiz.” dedi Yalım yalnızca, yürümeye başladı. Çatılar bir alçalıyor, bir yükseliyordu. Kimi zaman binadan binaya atlamaları gerekiyordu. Eğik bükük galvaniz bacalarla doluydu etraf, şapkalarının altından siyah dumanlar salıyorlardı.

Bağımsızların bölgesini geçiyorlardı ki, memurların çıkardığı yangınlardan kurtulmak için çatıya çıkmış insanlar arasında Saltuk’a rastladılar. Başını eğmiş, aşağıda olanları izliyordu.

“Memur, neredesin ya? Bir arkadaşımın yanındaydım, bir anda daldılar. Ne oluyor?”

“Biz de burada değildik.”

Yalvaran bir haykırıyla hep birlikte aşağı baktılar. Birisi köşeye kısırılmış, memurlar tarafından dayaktan geçiriliyordu.

“Devam edelim” diyerek onları ayılttı Yalım. Yüzü gergindi. Saltuk da peşlerine takıldı ve alevlerden uzağa, çatılardan atlayarak devam ettiler. Eski Kule yanı başlarında yıkılıyordu. Kasvetli kentin her ressamının çizmekten keyif aldığı kadim kule, gözlerinin önünde yok oluyordu.

Onlar ilerledikçe çatılar neler olduğu görmek isteyenlerle kalabalıklaştı. Artık bağımsızların bölgesi ve onu yok eden memurlar geride kalmıştı. Aşağı inip devam ettiler.

Yürüyüşlerinin sonunda giriş katta bir daireye ulaştılar. Kapısı sokağa açılıyordu. İçerideki sarı cılız ışık, buzlu pencerede mecalsiz sallanıyordu. Kapıyı çaldılar. Gücsüz ayak sesleri sürünerek yaklaştı, onları karşıladı. Toplantıdaki kalın gözlüklü, esmer adamdı. Bir eliyle kanayan karnını tutuyordu.

Yalım hemen içeri girdi, kapıyı arkalarından kapadı, adamın yarasıyla ilgilenmeye koyuldu. Ancak Saltuk’un bu konularda daha becerikli olduğunu keşfedince ona bıraktı.

“Ne oldu Varol? Diğerleri nerede, ne oldu?” Yüzü acıyla ekşimiş adam bir yandan inleyerek onu cevaplamaya koyuldu

“Aşağıda havai fişekleri izliyorduk. Şenlik olduğu gibiydi. Herkes eğleniyordu. Hepimiz. En sona büyük bir havai fişek saklamıştık. Diğerlerinden farklı. Karmaşık. Sırayla patla...”

“Nasıl saldırdılar Varol?”

“Onla işte. Oynamışlar, bir şey yapmışlar, bilmiyorum. Çatıya çıkarıp, hazırlamak için gitti iki kişi. Oraya kurup, iniyorlardı ki bir gümbürtüyle patladı. Bütün çatıyı, bütün çatıyı yerinden uçurdu.” Gözleri Yalım ve Atay üzerinde dolaştı

“Siz neredeydiniz ki? Niye bana soruyorsun?”

“Biz okyanusa açılmıştık” dedi Yalım, ayağa kalktı. Pencerenin önüne dikilip, dışarıyı izledi. “Barlas, Tunç, Gökçe, diğerleri nerede, biliyor musun?”

“Görmedim. Hiçbirini. Patlamadan hemen sonra sokakların başından yayılım ateşine başladılar. Sonra bombalar atılınca herkes kaçmaya başladı.”

Sustular. Saltuk işini bitirince ancak Varol devam etti “Kuleyi ele geçirdiler Yalım. Barlas ve birkaçı oradaydı. En üstte. Hiçbirinin kaçtığını sanmıyorum. Barlas böyle durumlarda saçma sapan davranır. Patlamada ölmediyse, karşı koymak için aşağı inmiştir.”

Yalım itiraz etmedi. Pencerenin önünden, yandaki kanepeye geçti. Dakikalar, saatler sonra hâlâ gelen giden yoktu. Dairenin tek odasına girip, kapıyı arkasından kapattı. Gelen günlerin çoğunu orada geçirdi. Atay bazen onu yazarken, bazen pencereden dışarıyı izlerken buluyordu.

Ne yapacaklarını bilmiyor gibiydiler. Saltuk bütün gün ortadan kayboluyor, Varol çekyatta yatıyor, Atay yüksek binanın çatısından, sisi gözlüyordu. Kaldıkları bu yer önceden acil durumlar için belirlenmişti, bir süre yetecek gıda stoku vardı. Ama artık hayatta kalmak yeterli değildi.

Varol, bütün gün okyanusu geçmek üzerine planlar yapan Yalım’a, Talay’a suikast düzenlemeleri gerektiğini anlatmaya çalışıyordu. Yalım da ona kuklaları öldürmenin kuklacıların oyununu bitirmeyeceğini söylüyordu. Halkın önündeki perdeyi açtıklarında, kimse Talay ya da memur ordusunu umursamayacaktı.

“Bizim gücümüz daha büyük. Biz bütün Rıhtım Kent’iz. Otorite olmaya ihtiyacımız yok, insanların kendini fark etmesine ihtiyacımız var. Bağımsızların amacı budur Varol.”

Son günlerde ortadan kaybolmaya da başlamıştı. Gemi bulmak, manyetik alanı kendi üzerine çekip zayıflatacak basit gereçleri ayarlamak için sürekli kenti dolaşıyordu. Ayılmıştı sanki. Eskiden gelecekte olacak diye baktığı her şeyi şimdi, hemen halletmesi gerekiyordu. Atay’a gemiyi kullanmak için hazır olmasını tembihliyor, asıl mücadelenin okyanusu aştıktan sonra başlayacağını hatırlatıyordu.

Saltuk da akşamları eve geliyor, bir koltuğa oturup, düşüncelere dalıyordu. Nihayet Atay’dan yardım istediğinde onun neyin derdinde olduğunu öğrenebildi.

“Benim evi terk etmeden önce patronun ajandasını kopyalamıştım, hatırlıyor musun memur? Bugün bir kadın daha gidecek dönen dairelerdeki yerine. Bayadır takip ediyorum, yanında bir kişiyle gidiyor sadece, benim yerime.” Bacaklarını hızla sallıyor, gergin gözlerle duvara bakıyordu. Sonra beline uzanıp bir tabanca gösterdi “Ben tek başıma da halledebilirim ama arkamda dursan, ne olur ne olmaz? Kullanmayacaksın bile memur, söz. Benim bunu artık, bu işi yani, halletmem lazım. Sonra ben de sizinleyim. Ne derseniz. Ayak işi de olsa, ne olursa memur. Benimle gel yeter.”

Gözlerini indirip, bir zaman düşündü Atay. Arkadaşına dönüp “Hayır” dedi kısaca. Kendisini sorumlu hisseedeceği hiçbir durum yoktu ortada. Patronu öldürmenin de öylece bir daireye girmek kadar kolay olacağını sanmıyordu. Fakat bu düşüncelerini Saltuk’la paylaşmadı. Israr edebilmesi için alan yaratmak istemiyordu.

Saltuk tepki vermedi önce. Sonra kalktı, sokakta gözden kayboldu. Çıkarken içeriye doldurduğu sokağın gürültüsünde yabancı bir ses seçti Atay. Kapının önüne çıktı. Birkaç sokak ilerideki caddede, pes bir erkek sesi talimatlar sıralıyordu. Rahatça duyabilmek için takip etti.

Nefes alıp, verirmişçesine gürültüler çıkaran, uzun bir araçtan duyuru yapılıyordu. Diğer arabalar gibi o da, atları olmayan bir at arabasını andırıyordu. Körüklü gövdesinde iki adet hoparlör asılıydı

“Posterlerde yüzleri bulunan, kendilerine Düzensizler diyen Rıhtım Kent düşmanlarını teslim edenler, Başkan Talay tarafından ödüllendirilecektir.”

Neye uğradığını şaşırان Atay, etrafını taradı ve bahsedilen posterleri duvarlarda buldu. Yalım, Varol, Tunç ve onun çizimleri, altlarına büyük suçlar yazılmış şekilde asılıydı. Kendisinden, halkın koruyucusu memurların azılı düşmanı diye bahsediliyordu. Onları öldürmüştü, işkence etmişti. Güç yetiremediklerinin evini kundaklayıp, ailelerini yakmıştı ki suçla savaştan vazgeçsinler.

Gözlerine inanamamış halde kalakaldı. Diğerlerinin neden arandığına bakmadı bile. Bir öfke nöbeti beynine vurup, onu ayılttığı anda hemen oradan uzaklaştı. Varol’un isteğinde hak vardı. Bedel ödemelilerdi, hemen. Sonra Tunç’un da arandığını hatırladı. Yaşıyor olabilirdi ya da bedeni bulunmamıştı. Kaldıkları yere gelmemesinin sebebi ne olabilirdi başka? Belki de onu aramaya çıkıp kendilerini ele vereceklerini düşünüyorlardı fakat o zaman Barlas daha doğru bir tercih olurdu.

Sığınaklarına ulaştığında Saltuk’u kapının önünde, eli ağzında, hızla volta atarken buldu. Endişeliydi, Atay’a döndüğünde bir tutam acıma da fark etti

“Atay koş! Çabuk, çabuk!” Kolundan tutup çekiştirmeye başladı. Ne olduğunu anlatması için koşmaları gerekiyordu

“Gidecektim şimdi gelmeseydin. Varol yakında olduğunu söyledi. Nasıl orada, ne işi var bilmiyorum, Yalım’ı gördüm memur! Döner dairelere girdi, patronun ajandasındaki saatle uyuyor. Birazdan oraya varırlar, belki gitmişlerdir bile! Hızlı! Hızlı ol!”

Anlamsız sesler gözünün önünde yarım yamalak canlanırken, önündeki şehrin görüntüsü de değişti. Eski binalar, ihtişamlı mimarileriyle iki yanlarından yükseliyordu. Yollar daha boştu, daha az insana çarpıyordu. Yalım’ın döner dairelerde ne işi olurdu? Saltuk yanında, ter içinde, yüzü gerilmiş,

koşuyordu. Patron ne diye Yalım'ı öldürmek istiyordu? Nereden, nasıl bulmuştu onu? Burada işi olmazdı onun.

Sesler beynindeki yerine oturduğunda, önündeki görüntüler silikleşti. Onlardan önce varmışlar mıydı? Belki öldürmüşlerdi onu. Nasıl aptallık! Ne büyük aptallık! Ne diye ona haber vermeye gelmişti Saltuk? Yalım'ı niye uyarmamıştı? Yalan mı söylüyordu yanında gelmesi için?

Ona böyle bağlamak istedi. Hatta arkasından yakalayıp, yere yapıştırıp, bir güzel dövme fikri kafasında uzunca dolaştı. Ama nefesini zor yetiriyordu ve zaten döner dairenin önündelerdi.

Hiç durmadan kapıdan girdiler. Resepsiyonist Saltuk'u gördüğü gibi katları hareketlendirdi. Üzerinde 2 yazan kapıyı hızla açtılar. Oradalar. Patron ayakta, yüzünde keyifle onlara bakıyordu. Gelmelerini bekliyordu sanki. Atay'ı saran titremenin kaynağı, patronun önünde, kanlar içinde yatan Yalım'dı. Bedeninin ölümlük düşüğü açıdan, dizlerinin üzerine çöktürüldüğü anlaşılıyordu. Arkadan bağlı elleri sırtının altında kalmış, bağlı ayakları garip bir şekilde yana kaymıştı.

Saltuk'un silahına davranmasını bekleyerek arkasına döndüğünde onun hiçbir şey yapmaya niyetli olmadığını gördü. Klik sesiyle koluna yapışan ıslak bir şey, derisinin altında kaynar sular akıttı. Vücudunun kontrolünü ondan alıp, yere devirdi.

Önce katlanılmaz bir baş ağrısı geldi, ardından gözleri açıldı. Midesi bulanıyordu. Kontrolünü yitirdiği gözkapakları karanlıkta kalmasına karar verdi. Onların kısa süreli aralanışlarında topladığı görüntüleri, nerede olduğunu tayin etmek için yapboz parçası gibi kullanmaya çalıştı. Fakat zonklayan başı böyle bir şeyin mümkün olmadığı kanaatindeydi.

Kuvvetli yağmurun kırmak niyetindeymişçesine camları dövdüğünü işitebiliyordu. Bazen bir yıldırım gözkapaklarının altını aydınlatıyor, yağmurun kudretini sorgulatarak camları titretiyordu.

Kendi kendine söylenen bir adam sesi ile doğrulmaya çalışıp, yattığı yere tekrar düşmeden çevresini inceledi. Kapsülü andıran bir teknedeydi. Yüzünün dönük olduğu pencerede Rıhtım Kent, ürkütücü silüetiyle sisin ardında kayboluyordu.

Yalım'ın kanlar içindeki görüntüsüyle birlikte kafasındaki acı şiddetlendi. Onun öldüğü bilgisini reddediyordu. Ölümün anlamını değiştirmeye çalışıyordu.

Çok uzun olmayan bir sürenin sonunda, arkasındaki adam tekrar konuşmaya başladı. Anlamsız gelen cümlelerine bu sefer karşılık veriliyordu. Olumlu yanıt geldiğinde, okyanusun altından geldiğine hayretle inandığı bir gürültü duydu. Yaklaştı, yaklaştı, durdu. Peşinden, içine daha evvel duyumsamadığı garip bir his doldu. Bedeninin yükü boşalıyor gibiydi. Pencerenin ötesinde dev camlar yükselmeye başladı. Okyanus göğü yuttuğunda, inmekte olduklarını keşfetti. İçeride yalnızca teknenin sarı ışığı kaldığında, tekrar ilerlemeye başladılar. Yüzdükleri haznenin iki yanlarında dev çarklar denizi Rıhtım Kent'e doğru dalgalıyor, bitmeyen dev okyanusu yaratıyordu.

Bir süre bu yönde seyretmenin ardından bu defa yükseldiler. Camların ardında sular aydınlandı, Atay'ın gözlerini açık tutmasını engelleyen bir ışık doldu içeri. Dev bir kapıya aitmiş gibi gelen bir anahtar sesi yankılandı suların altından. "Sen ne zamandır uyanıksın?" sorusuyla omzuna batan iğne onu tekrar uykuya yatırdı.

Korkunç bir aydınlığın içinde, birbirine yapışmış gözkapaklarını zorlayarak açtı. Yakıcı ışığın acısıyla da anında kapattı. Fakat bir an için gördüğü şey öyle akıl dışıydı ki öylece duramazdı. Sabırsızca, ıstırapı kabullenerek, gözlerini o tuhaflıkla doldurdu. Beyaz duvarlarla çevreli bir odanın en uç köşesine sinmişti. Sol duvarda rahatsız bir yer yatağı, onun karşısında bir musluk ve duş ahizesi, duşun yanında da bir klozet vardı.

Karşısındaki duvarı kaplayan pencerenin manzarası, odayla ilgili sorular sormasını engelliyordu. Ayağa kalkıp, cama yapıştı. Mavi göğün, güneşin altında, bembeyaz gökdelenler bulutlara uzanıyordu.

Çok aşağıda gözüken geniş yollar sakın ve ağaçlarla örülüydü. Bahçeler katlarca büyüyordu. Çiçek havuzları sarmallar çizerek binaların arasında dolaşüyor, burada yaşayan her insana görünme borçları varmışçasına sonsuz ilerliyorlardı. Beyaz, mavi ve yeşilin arasında kimi küçük kırmızı noktalar belli belirsiz yanıp, sönmekteydi.

Uyandığı köşeye, burada en ait olduğu yer hissiyle, döndü. Sırtını yasladığı duvarın en sağındaki kolu olmayan kapı, duvardan ayırt edilemez haldeydi. Tahmin edemediği bir süre geçirdi orada. Turuncuya boyanmış göğü, onun altındakileri izleyerek saatler geçirdi. Nihayet gece olup, uzaklarda küçük lekeler halinde ışıklar belirlediğinde, ne yapacağını düşünmeye başladı. Odanın her karışını inceledi. Üzerinde toz veya iz bile barındırmayan duvarlardaki sıra dışı tek şey kapının ayırım noktasıydı.

Açılmayacağını tahmin ederek şansını denedi. Peşinden, pencereye yaklaşıp, dirseğiyle kırmaya çalıştı. En azından özgür esintiyi hücrelerine dâhil etmek istiyordu.

Duyduğu sesle yerinden fırlayıp, arkasını döndü. Kapının en altında bir delik açılmış, içeriye beyaz bir tepsiyle yemek girmişti. Hazne kapanmadan yakalamak için koştu, işaret parmağını zeminle arasına sıkıştırdı. Ancak mekanizmanın durmaktansa parmağını kıracağını anlayınca acıyla geri çekildi.

Kapının altına eğildi, seslenmeye başladı. Yanıt gelmedi. Kulağını dayayıp bekledi. Hava akımı dahi yoktu. Tepsie baktı, daha önce görmediği yemekleri inceledi, kokladı, dilinin ucuyla tattı. Kim bilir, hayatı boyunca yosun ve karagöz yemekten, yediği şey ne idiye muhteşem lezzetliydi. En son Rıttım Kent'teyken karnını doyurduğunu hatırlayarak açlığını fark etti. İlk kaşıkla beraber aklında, arkasında bıraktığı saatler canlandı. Tepsisi iştahsızca aldığı yere bıraktı.

Yalım ölüydü ancak bu hal onun olamazdı. Yerde yatan cansız, neşesiz beden onun tanıdığı kadının soğuk bir kopyasını andırıyordu.

Dolan gözlerinin ardında dünya bulandı. Kimilerinin sonsuz, canlı bir hayata, ulaşamaz bir yüceliğe sahip olduğunu anladı. Yaşamanın, eylemin aksi onlarla birleşemez, onlara nüfuz edemezdi; bu kural belirlenmeliydi.

Çaresiz bir inleyiş çıktı ağzından. Oturduğu yere çöktü, başını zemine koydu, kendinden geçene dek ağladı.

Gece boyunca defalarca uyandı, sızlandı, tekrar dalıp gitti. Çıkmaz bir kâbusun içinde hissediyordu. Güneşin yükselişini ilk defa gördü penceresinde. Çırpındığı karanlık sanki günün doğumuyla zihninden silinecekmiş gibi umut ve hayretle izledi.

Odanın, manzaranın, yollarda yürüyen noktaların çıldırtıcı tek düzeliğini bir öğle yemeği bozdu. Tepsinin üzerinde uzun bir mektup vardı. Kaç gününü bu beyaz hapiste yapayalnız geçirdiğini bilmeyen Atay, tepsi henüz delikten girmişken yakaladı onu. Bu defa, her zamankinin aksine kapının altından kimi fısıltılar işittiğini sandı. Bağrışına yine mutlak sessizlik yanıt verdi. Umursamadı. Heyecanla elindeki kâğıdı okumaya koyuldu

Seni bir süredir ihmal ediyordum Atay. Geldiğinden beri aklımdaydın ki getirilmeni isteyen de bendim. Bu açıklamayı yazıyorum çünkü buraya getirilme nedenin için bize katkı sağlayacak.

On dokuz sene önce yeni bir arayış nihayetine kavuştu. İnsan zihnini başarıyla yeni bir bedene taşıyabildik. Organik bir beynin yaşayabileceği organik bir bedene; yaşlanan, acıkan, susayan, hayatta kalma güdüsüne sahip. Ancak tahmin edersin umarım, ilerlemeler daima zorunlu duraklara uğrayarak gerçekleşir.

Eskiden zihinlerimizi çok daha güçlü olduğunu düşündüğümüz sentetik bedenlere aktarıyorduk. Öyle olduğunu sanıyorduk. Zira herkes tüm anılarına sahip bir vaziyette hayatına kaldığı yerden devam ediyordu.

Bir arkadaşımız, izinsiz şekilde bir deneye kalkıştığında, pek ilginç sonuçlara ulaştı. Zihin aktarımı için gelen bir yurttaşın zihnini iki ayrı bedene aktardı. İki ayrı bedendeki iki aynı yurttaşın da doğal koşullarda sağlıklı aktarım sayacağımız durumda olduğunu gözlemledi. Onun, yurttaşların geri kalanının da sorgulamasına sebep olduğu bir açığa işaret ediyordu bu. Zihnimizi yeni bir bedene aktarıp yaşamaya mı devam ediyorduk, yoksa bilincimizin bir kopyası yeni bir bedende bizim yerimize mi geçiyordu? Bu sorunun yanıtı “beyin aynı değilse, kişi aynı değil” oldu. Bizler bedenlerdeki beyinleriz. Kafatasımızın içinde yaşıyoruz. Daha derinde başka şey yok.

Bu vahim keşif ile birlikte adımlarından biri senin üretimine ulaşan bir araştırma başladı. Beynin kendisini yeni bir bedene aktaracaktık. Organik olması gerekliydi. Organik ürünlerin dayanıksız olma eksisini, üzerinde yaptığımız oynamalarla azalttık.

Daha fazla detaya girmekte lüzum görmüyorum. İlk denemeler için Rıhtım Kent’ten kobaylar getirdik. Organik beyin nakli denemeden önce ürettiğimiz bedenleri test etmeliydik.

Atay 12 yaşında bir çocuktur. Ailesi ile bir trafik kazası geçirdi. Vücudu, makinelerimiz sayesinde, beyni hayatta tutacak kadar yaşadı. Verilerini kopyaladık, 12 yaşındaki bizim Atay’ımızı, senin içinde bulunduğu bedene yerleştirdik. Gerçek Atay’ın öldüğü an hafızada bulunamazdı. Bunun yerine bizden birisi seni gözetim altında bulundurmak için amcan rolünü aldı. Onun sana ailenin öldüğü haberini verdiği hatırayı da aradaki boşluğu doldurmak için ekledik.

Kâğıdı kenara koyup, hareketsiz bekledi Atay. Oturduğu yerde ayaklarını sallamaya başladı. Gözü onlara dikildi. Başkasına ait olanlar onlarmış hissiyle bir ürperti parmak uçlarından saç köklerine yükseldi. Düşünceyi başından savmak için elleriyle gözlerinin önünü kapadı, elleri de yabancıydı.

Ayağa kalktı. Okyanusun ötesindeydi işte ama neredeydi, niye kimden geldiği belli olmayan bir mektuba güvenmeliydi? Volta atmaya başladı. Kendisi nerede başlıyordu? İşgalci olduğu zihin, onun bedenini öldürmeye kalkışabilir miydi? Kopya olduğu fikrini arka planda tutmak için saçma sorularla geceyi getirdi, güneşi doğurdu.

Gelen günlerin tümü delirtici bir durgunlukta geçti. Türdaşlarıyla tek teması yemek tepsisini almak için onu gaz ile uyuttukları zamanlardı. Sahip olduğundan şüphelendiği hayatının denetimini kaybetmişti.

Sonsuz bir tünelde sıkıştığı hissiyle etrafı parçalamaya çalıştığı bir gün kapı açıldı. Genç bir adam kendisine bakıyordu. Takip etmesini söyleyerek döndü ve kayboldu. Kapıdan çıkmak için kendisine kısıtlı süre verilmiş gibi korkuya fırladı. Odasının önünde dikilip, onun tıpkısı beyaz duvarlarla kaplı koridoru inceledi. Farklı olarak burada çeşitli tablolar asılıydı ve türlü bitkiler saksılarından uzanarak tekdüzeliği bozuyordu.

Adamı görmek için başını çevirdiğinde onu koridorun sonunda durmuş, kendisini beklerken buldu. İçinden onu takip etmek gelmiyordu. Buradan çıkmalıydı. Geri dönmenin yolunu bulmalıydı. Onun adı da deliye çıkardı belki ama artık sisin ardında hayat olduğundan emin şekilde mücadele edebilirdi.

Adamın aksi yöne koşmaya başladı. Uzun ve geniş koridorun sağ duvarında yer yer monte edilmiş akvaryumların yanından hızla geçti. Onlar kısa anlar için belirip, kaybolurken, sol tarafın sakinliği dikkatini çekti. Birbirinin üzerine ekleyen sayıları gördüğünde yerinde durdu. Belli aralıklarla dizilmişlerdi. Oda numarası gibi diye düşündü. Şaşkınlık ve hiddetle arkasını döndü, kendisine doğru hızlı adımlarla ilerleyen adama baktı. Onu dövmek için duyduğu büyük arzu, vakit kaybı olduğunu bildiği halde, mantığını ele geçiriyordu. Önündeki duvarı dikkatle incelediğinde, kapının yerini seçti. Numarasına bakılırsa yüzlerce odadan biriydi. Arkasında biri olmalıydı. Kim bilir haftalardır hapsediği sessizliği anımsayarak, kapıyı yumruklamaya başladı. Diğer taraftakinin de tutsak edildiğinden emin olduğu suskunluğu delmek niyetindeydi.

Bu sırada ona yetişen adam yanında dikilmiş, kendisini izliyordu. İsteksiz bir sesle konuştu  
“Tüm duvarlar yalıtımlı. Hiçbir ses ona ulaşamaz. Beni takip edersen seni, sesini duyabilecek, duyurabilecek birisine götüreceğim.” Atay’ın duyduğu nefreti görmüş olacaktı ki ekledi “Burada çalışmıyorum. Buradan çıkmanı sağlayan kimse adına geldim. Onunla tanışıp, Engin Şehir hakkında bilgi edinebilirsin.”

Karşısındakine güvenmiyordu Atay. Yine de binadan çıkması gerekiyordu. Aynı zamanda yalıtılmış odadan çıkmasını sağlayanın kim olduğuna dair bir merak da duyuyordu. Temiz havaya ulaştığında dilediğini yapabileceğini düşünerek adamın peşine takıldı.

Dışarıdaki şehrin ihtişamını gösteren cam bir asansörle giriş kata indiler. Burası da camlarla örülüydü, içinde kaynaşan hiç kimse de onlarla ilgilenmiyordu. Genç ve sağlıklı yüzler önlerinden geçti. Çalan hafif müziği duyduğunda Atay, anlam veremediği şekilde kendisini rahat ve güvende hissetti.

Geniş giriş salonunu geçtiler, sıg bir süs havuzunun bulunduğu büyük avluya çıktılar. Rıhtım Kent’te kesinlikle alışık olmadığı bir sükûnet karşıladı onları. İnsanların konuşmaları uzakta ve kısıktı. Herkes beyaz, kırmızı, koyu mavi kıyafetlerinin içinde, birisini uykusundan uyandırmaktan çekiniyormuşçasına nazıktı. Ayakkabıları en ufak gürültü çıkarmıyordu.

Ağaçları, çiçekleri, heykelleri hayranlıkla izlerken, adamın peşinde ilerlemeye devam etti. Döndükleri her sokakla burayı daha çok tanımak istiyordu. Yapılar küçülse de asaletlerini kaybetmeden, ferahlık yayma görevlerine devam ediyorlardı.

O küçük müstakillerden birinin önünde durdular. Kapısının iki yanında, yerden yarım metre yüksekteki saksılarının içinde solgun çiçekler uçuyordu. Atay gözlerinin yanılıyor olup olmadığını sorgularken adam kapıyı açtı, onu içeri davet etti.

Dışarının aksine karanlık bir odadaydılar şimdi. Karşılarında iki kapı vardı. Tepelerindeki kırmızı lambanın loş ışığı eşyalara dolanıyor, yere ve duvarlara büyük gölgeler düşürüyordu.

Kapılardan sağdaki açıldı, genç görünüşlü bir kadın onlara katıldı. Gözlerinde yorgunluk vardı fakat Atay’ı gördüğü için yükselen ilgisi, kapanmak isteyen gözkapaklarını açık tutuyordu. Bir koltuğa oturdu ve misafirini de davet etti.

“Merhaba Atay.” İsminin bilinmesini, buraya getirildiğinden beri maruz bırakıldığı aşığılanmalardan biri kabul eden Atay karşılık vermedi. Kadın yerine iyice kuruldu, derin bir nefes aldı

“Annemin adı Doğa’yı kullanıyorum. Tanışmak istememin bir parçası olarak sana nedenini hızla anlatmalıyım. Ben 56 yıl önce doğdum, bir erkek çocuğu olarak. Yaklaşık on yılım da öyle geçti.

Buradaki mükemmel hayatımla mutluydum. Dert etmem, endişelenmem gereken bir şey yoktu. Fakat kusursuzluk, uğruna fedakârlıklar yapılması gereken, yalnızca yaklaşabileceğimiz bir düşünce. Toplumsal bir mükemmeliyet için de toplumun kusurlarından arındırılması gerekli.

Engin Şehir’de ortalama altı zekâ kabul edilemez bir kusurdur, ortalama zekâ ise ihtiyaç doğrultusunda hoş görülebilir. Talep sınırına ulaşıldığı zaman ki denetli doğumda bu nadirdir, ortalama zekâyâ sahip olanlardan bir grup kimi sınavlar ile elenir ve ortalama altı zekâdakiler ile aynı kaderi paylaşır: Rıhtım Kent’e sürülürler.

Ben o vasatlardan biriyim. Sürgün için seçildim. Fakat annem kabul etmedi. İtirazları sonuç vermeyince beni zihin aktarma merkezine götürdü. Düzen karşıtı azınlıktan dostlarımızın kimi orada çalışıyordu. Onları ikna etmeyi başardı. Kayıt dışı bir işlemle beni kendi bedenine, kendisini benim bedenime yerleştirdi. O zamanlar öyle sanıyorduk. Şimdi biliyoruz ki, gerçek Doğa ve onun oğlu artık yoklar. Oğlunun kopyası olarak ben bu vücutta yaşlandım. Doğa’nın kopyası ise benim bedenimde sürgün edildi.”

Gözleri pencereleri kapayan perdeye dikili, gülümsedi

“Annem dâhiydi. Bu sebeple Rıhtım Kent’te bir şeyler başlatacağını umuyordum. Ama bu konuda hiçbir işaret edinemedim. Belki uzun süre hayatta kalamadı. Bir çocuk bedenindeydi sonuçta.”

Ayağa kalktı. Halsiz adımlarla odada dolaştı. Atay, beyninin duyduklarını, gördüklerini sindirme hızıyla şaşkın, kadını izledi.

“Daha önce başkalarından istediğim fedakârlığı senden de isteyeceğim. Onlara sunabildiğim teklif yalnızca kendilerinden sonrakilerin mutluluğunu içeriyordu.” Bu cümleyle durdu ve Atay’ın gözlerine baktı “Fedakârlık... Gerçekleştirirken öleceğin bir eylem.”

Atay uykudan uyanır gibi doğruldu

“Siz kimsiniz, hepiniz? Rıhtım’ı buradan yönetiyorsunuz değil mi? Yalım’ı siz öldürdünüz. Yüce var oluşunuz için ben de mi kendimi feda edeyim? Hayır. Senin istediğin hiçbir şeyi yapmayacağım.” Tanımadığı bu yerde ne yapacağını bilmediğini de böylece fark etti. Doğa, sakince onu izliyordu

“Kendi istediğini yapabilirsin. Dinlersen, isteklerimizin aynı olduğunu göreceksin.

Hep okyanusu aşmayı dilemiyor muydun Atay? Yalnızca ötesinde ne olduğunu bilmek istiyordun, daha büyük hedeflerin yoktu. Öte yandan Yalım, bağımsızlarla tanıştığından, Barlas’ın yanına yerleştiğinden beri Rıhtım Kent’in tüm sıkıntılarının kaynağının, sisin arkasında yaşayanlar olduğunu biliyordu. Evet, herkesi tanıyorum. Bizden birileri daima orada. Talay, Patron diye bildiğin Erbil, Varol’un yanında, Saltuk gibi tek önem verdiği kendi refahı olan maşalarla Rıhtım Kent bizim için çalışır.

Yalım’a dönelim Atay çünkü artık en çok istediğinin o olduğunu biliyorum. Ben de onu istiyorum, burada olmasını, bana yardım etmesini. O gerçek bir deha. Sisin arkasında hayat olduğundan şüphe edenler arasında o, sefaletinizin sorumlularının burada olduğu biliyordu. Bilmiyorsun, güzelliği ve aklıyla burada çok meşhurdur. Yıllar önce o demir gözler için bize ait olduğunu bilmediği hastaneye yattığında fark edildi. İşlem sırasında kişiliği ve görünüşü buradaki sistemlere kopyalandı.

Engin şehrin başıboş zenginleri haremlelerinde böyle bir kadın istediler. Ama karakterinin sıkıntı yarattığı kısa sürede anlaşıldı. Yapay hafızası Rıhtım Kent’teki gerçekliğinden bihaber olsa da, sisin ardında ne olduğunu her öğrendiğinde isyana girişiyordu. Bu sebeple onu yalnızca beden olarak kullanıma açtılar. Kimileri kendi zihnini onun vücuduna aktardı, kimileri içine koydukları sahte kişiliklerle sevgili oldu.

Öfkeliisin, olmalısın. Ben de öfkeliydim. Başkalarının onu kullanmasına engel olmamın tek yolu, haklarını satın almaktır ki bu gerçek Yalım’ın da öldürülmesi demektir: parasını ödeyen müşteri, tek kopyaya sahip olsun diye.

Karakterini kullanamayacakları için kimse hak alımına girişmedi. Ta ki biri ona her şekilde katlanmaya hazır vaziyette âşık olana dek. Olacak belliydi. Bu sebeple ben önce davranmak durumunda kaldım.

Arkadaşın Saltuk vasıtasıyla Erbil senden haberdar oldu. İlk modellerden biri olarak burada sergilenmen kendisi için ucuz yoldan paraydı. Buranın en büyük beden üretme şirketinin müzesindeydin bunca zamandır. Sana her şeyi açıkladıkları bir mektup verdiler. Dışarıda, duvar sandığın pencerede genç öğrenciler seni izliyordu. İlk organik modelin, insan duygularına nasıl da hâkim olduğunu takdir ediyorlardı muhtemelen. Öğrenim için senin gibi modellerin faydalı olduğu düşünülüyor. Böylece bir kez daha satın almaya zorlandım.”

Atay bir yandan içindeki öfkeye uymak istiyor, bir yandan kadının anlattıklarını dinlemesi gerektiğini düşünüyordu. Yalım bir yerde miydi şimdi? Zihni kopya mıydı yoksa yıllar önce gözleri için ameliyat olduğunda gerçek bilincini mi almışlardı?

“İçinde yaşadığın güzelliğe savaş açmanın sebebi kişisel. Rıhtım Kent’in özgürlüğü derdin değil. Sen insan satın alıyorsun.”

“Sana da bencil bir sebep sunuyorum, öyle değil mi Atay?” Cebinden bir kâğıt çıkarıp, Atay’a uzattı. Adam şaşkınlık içinde kalakaldı. Ağzı açık, bir Doğa’ya, bir kâğıda bakıyordu. Gözlerinde biriken yaşlar yazanları okumasını engellese de, zaten ne yazdığını gayet iyi biliyordu

Benim adım Yalım. Yanımda babamın arkadaşının çocuğu Atay var. Biz şimdi bu mektubu yazıyoruz. Bugün 26 03 882. Gelecekte yaşadığımız adrese gönderilmesi önemle rica olunur

“Nereden biliyorsun bunu? Nasıl buldun?”

“Yalım’ın anılarında. Hâlâ eski evlerinde, attığınız boruda duruyordu. Ulaşmak için duvarı yıktık. Sana çok özel bir haber vereceğim Atay. Yalım’ın buradaki kopyası onun gençliğine ait. Fakat ben haklarını alırken özellikle gerçek Yalım’ın kendisini istediğini belirttim. O, gerçek Yalım. Bedene aktarılmayı bekliyor.

İşi yapmayı kabul ettiğinde, gitmeden önce senin zihnini kopyalayacağız. Yine de senin bu bedende kalıp, gerekeni yapman lazım.” Atay’a yaklaştı. Gözlerinin içine sanki onunla aynı şeyleri hissediyormuşçasına baktı

“Değmez mi Atay? Yalım hayata dönecek, ölümü hiç hissetmemiş kopyanla birlikte olacak. Hepimiz benciliz ama aksi mümkün değil düşüncesiyle yaşamak yorucu, yaşama aykırı. Elimdeki her varlıktan vazgeçiyorum. Sise sebep olan aygıtı yok edeceksin; uyanış, perdelerin kalkmasıyla başlayacak. Yalnızca en tepedeki için yaşanmayan bir dünya kurmak hayali askıya alınamaz. Çabalamamız gerek Atay. Herkes daha iyisini hak ettiğinin bilincinde. Hapsoldükleri çaresizliği fark etmeleri gerek ki onu aşabilsinler.”

“Senin fedakârlığın, haksız konforunu paylaşmak mı olacak?” Atay’ın bu sorusuna cevap, sabırsız bir sesle, arkada bekleyen adamdan geldi

“Eğer başarırsan, izini bize kadar sürmeleri mümkün. O zaman sınırların dışına, zehirli topraklara sürüleceğiz: medeni iktidarın infazı.” Doğa sözü tekrar devraldı

“Yalım güvende olacak. Onu koruyacak ve hatta harekete önderlik etmesine yardım edecek insanlar var.” Konuştukları her şey için tek gerçek arıyordu Atay

“Yalım’ı şimdi göreceğim.”

“Bedenine döndürmemiz onun için tehlikeli. Bizimle bağlantısı kopmalı iş gerçekleştiğinde. Aksi halde gerçekten öldürülür. Benden sonra kimi karşıtlar onu alacaklar. Senin için bu hayatta artık Yalım yok, üzgünüm. Sen olmayan ama senden olan için olabilir. Kendine, erişmekten umudunu kestiğin sevgilini vereceksin.”

“Yine bir deney yapıyor olma ihtimalinize rağmen canımdan, vaatlerinize dair kanıt beklemeden, vazgeçmeliyim öyle mi?”

“Yapabileceğimiz bu. Sadece istemek. Rıhtım Kent’e döndüğünde ne yapacağın sana kalmış. Daha önce gidenlerden hiç dönüş alamadık nihayetinde. Karşılıklı güvenden başka dayanağımız yok.”

Atay sessizce beklerken Doğa soldaki kapıyı açtı ve bir yatak odası belirdi. Çeşitli eşyalar etrafa dağılmış, mor ışığın altında, kendi gölgeleriyle kaynaşmıştı. Orada istediği kadar kalıp, düşünebileceği söylendi. İsterse dışarı da çıkabilir, aklına eseni yapabiliirdi. Hatta Doğa özellikle kıyıya inmesini tavsiye etmişti. Bu taraftan bakıldığında sis, aydınlık gök ile aynı renkte idi ve sanki karşı tarafta daima karanlıkta yaşayan insanlar yokmuş hissi yaratıyordu.

Atay ilk gününü kıyı boyunca gezerek geçirdi. Engin Şehrin muhteşem mimarisine hayranlık duyuyor, bir yandan da öte tarafta geçirdiği yıllarının hesabını yapıyordu. Buradaki ağaçlar, çiçekler ve kuşlar Rıhtım Kent’i uzun vakit önce terk etmişti. Küçükken ailesiyle gittiği yayla dahi artık fabrikaların, gecekondu tepelerinin hükmündeydi.

Engin Şehir’de çimenler, ağaçlar, havuzlarının içinde gökdelenlerin eteklerinden dolanıp, başlarına uzanıyordu. Güneş ılık, rüzgâr merhametliydi. Yalım’ı yanına getirdi. Gözlerini havuzlarda gezdirdi, kendini onunla sevişirken izledi. Habersizce hapsedildikleri hayatın ondan aldığı, muzip bakışlı mavi gözleri yerindeydi. Sarı saçları günü ilk kez görüyor, Atay’a izleyeceği yeni ufku veriyordu.

Sisin içinde ilk kez birbirlerine dokundukları gün, ilk ve son kez yekpare oluşlarının ardından çırılçıplak uzanmışlardı teknede. Yalım onu göğsüne bastırduğunda, ne zamandır biriktirdiğinden habersiz olduğu sızılar birden boşalmıştı. Kadının demir gözleri ise pınarlarını tıkamış, ruhunu bedeninin içinde taşırdıkça taşırmıştı. Hıçkırıkları, niye ağlayamadığını bilmeyen bedeninin çırpınışıydı. Atay’ın ıslattığı koynu kimi sertçe sarsılıp, adamı uzağa itiyor, kolları onu sıkıca kavrayıp, tekrar bastırıyordu. Yükseldiği yerde vurulan sevgi, düştüğü yerde ağırlaşıyor, soğuyor, kokuyor, kente yeni cesetler katıyordu.

Kendisinden çalınan, geri ödenemeyecek bir şeydi. Bu sebeple, düşünerek geçirdiği her gün, etrafında yükselen güzelliklere öfke duymaya başladı. Ona aitti bunların tümü. Rıhtım Kent’tekilere aitti. Buradakilerin sonsuz hayatları da öyle. İnsan kolay yozlaşan bir yaratık demekle haklıydı Doğa. Sefaletle zorlanmışların üzerinde rahat bir vicdanla yaşamamanın başka yolu yoktu.

Kendisine verilen odada geçirdiği sürede yapması gerekeni kafasında topladı. Atay kahraman değildi, özel değildi. Özgürlük için kendi payını yapacak biriydi. Sonunda ölmeyeceği bir yol bulmak istemişti ancak yoktu.

Sisin sebebi, Rıhtım Kent’teki birkaç fabrikaydı. Ürettiklerinin ne olduğunu tam olarak bilmeyen, okyanus sandıkları denizin üzerine habersizce perde çeken işçilerle dolulardı. Bu fabrikaların tümüne, kömür kullanan kentin aksine, ortak bir çekirdek güç sağlıyordu. Onu çökertmesi gerekliydi. Çekirdeğin sıcaklığında organik beden kuru ete dönüşür, Atay’ın sentetik iskeleti eriyerek bir süre dayanabilirdi.

Uzaktan durdurma sistemi mevcuttu. Ancak Engin Şehir’in nüfuz sahiplerinin beyin anatomilerini kişisel şifre olarak kullanıyordu. Tümünün onayı olmadan erişmek mümkün değildi.

Günü geldiğinde Doğa, Atay’a çekirdeği durduracak bir yazılımı barındıran diski verdi. Yola çıkıyordu. Rıhtım Kent’e gidecek karşıtlardan biri onu teknesine sakladı.

Sisin ötesini görme, okyanusu aşma hayali kurmuştu balıkçı. Sis sahteydi, okyanus küçük bir deniz. Hayatı, hürriyeti üründü.

Ama kararlı ve uyanmış bir insandı artık. Ona, Yalım’a, insanlığa fiyat belirlemek, Engin Şehir’dekilere pahalıya patlayacaktı. Perdeyi açacaktı balıkçı. Oltasını büyük balıklar için atacaktı.